COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 12.12.2024
COM(2024) 569 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

Raport privind sistemul de resurse proprii bazate pe TVA

Cuprins

1. Introducere 2

1.1. Dezvoltarea sistemului de resurse proprii 2

1.2. Cadrul TVA până la reforma din 2021 3

1.3. Reforma din 2021 4

2. Eficacitatea sistemului de resurse proprii bazate pe TVA 6

2.1. Evoluția bazelor resursei proprii bazate pe TVA 6

2.2. Colectarea veniturilor din resursele proprii bazate pe TVA 12

2.3. Protecția intereselor financiare ale UE 15

2.4. Feedback din partea statelor membre 19

2.5. Concluzie 21

3. Evoluția cotei medii ponderate începând din 2016 22

3.1. Evoluția cotei medii ponderate: 2016-2020 22

3.2. Evoluția cotei medii ponderate: estimări 2021-2024 23

3.3. Concluzia analizei cotei medii ponderate 26

4. Concluzie 26

Anexă 27

1. Introducere

Comisia a primit sarcina de a elabora, până la 1 ianuarie 2025, un raport privind funcționarea sistemului de resurse proprii bazate pe taxa pe valoarea adăugată (TVA). Potrivit legii[1], raportul trebuie să includă „*o evaluare a eficacității și adecvării sistemului de resurse proprii bazate pe TVA și, în special, a cotei medii ponderate multianuale. Dacă este cazul, raportul este însoțit de o propunere de modificare a prezentului regulament în vederea calculării cotei medii ponderate multianuale definitive pe baza unor date mai recente*".

În conformitate cu sarcina încredințată Comisiei, prezentul raport oferă o imagine de ansamblu a modificărilor aduse sistemului de resurse proprii bazate pe TVA și analizează eficacitatea acestuia printr-o analiză a evoluției indicatorilor de performanță relevanți după efectuarea modificărilor, inclusiv printr-o evaluare a noului sistem de către statele membre. De asemenea, evaluează adecvarea sistemului în raport cu modificările efectuate în 2021, cu accent pe cota medie ponderată multianuală. Raportul oferă și informații cu privire la numărul de state membre care aplică în continuare o cotă medie ponderată, sub rezerva eventualelor rezerve și modificări ale cotelor naționale de TVA.

1.1. Dezvoltarea sistemului de resurse proprii

TVA este o taxă comună plătită de toți consumatorii finali atunci când consumă bunuri sau servicii pe piața unică. Taxa este aplicată de toate statele membre ca impozit pe consum cu bază largă de impozitare, bazat în general pe un cadru comun stabilit prin directivele UE. Această taxă comună este o componentă esențială a pieței unice, ea însăși una dintre cele mai mari realizări ale Uniunii Europene.

Sistemul de resurse proprii bazate pe TVA a fost introdus în 1970[2] și a fost aplicat progresiv, în conformitate cu armonizarea progresivă prin intermediul directivelor TVA. În urma introducerii sale, contribuțiile financiare ale statelor membre au fost înlocuite treptat cu venituri bazate pe TVA, împreună cu taxe vamale și taxe agricole. Pentru ca bugetul UE să fie finanțat integral din resurse proprii, veniturile bazate pe TVA au devenit suma de echilibrare care egalizează veniturile și cheltuielile prin stabilirea cotei de apel aplicabile ca parte a procedurii bugetare anuale.

În 1988 a fost introdusă contribuția pe baza venitului național brut (VNB) ca nouă resursă proprie de echilibrare. S-a considerat că această nouă resursă proprie prezintă o legătură mai strânsă cu activitatea economică națională, aliniind mai bine contribuțiile fiecărui stat membru cu capacitatea sa de plată. De-a lungul anilor, resursa proprie bazată pe VNB a devenit o parte din ce în ce mai importantă a bugetului UE, pe măsură ce cota de apel a resursei proprii bazate pe TVA a fost redusă treptat, de la 1,4 % în 1985[3] la nivelul actual de 0,3 %[4] (graficul 1).

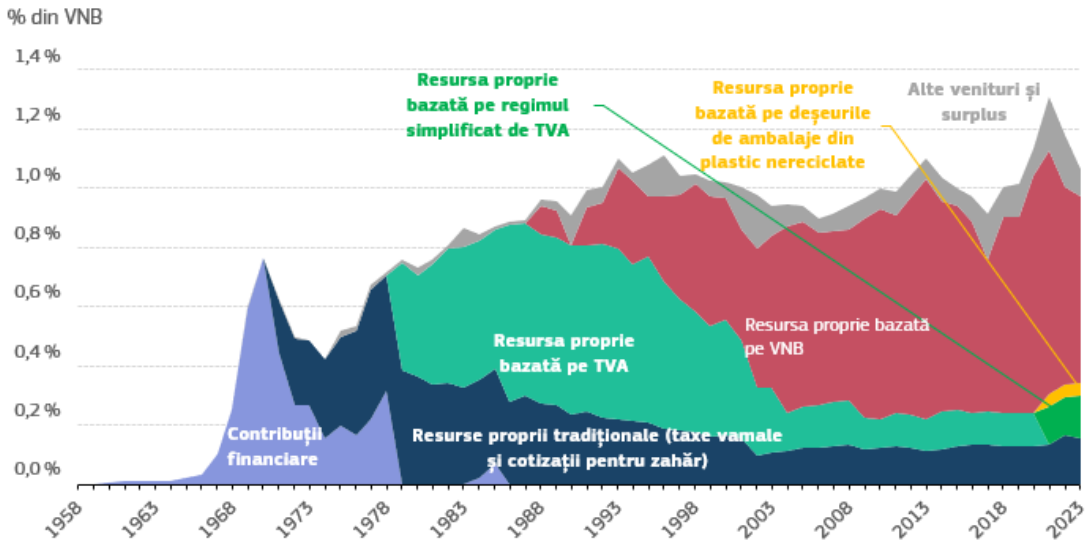
---

[1] Articolul 13a din Regulamentul (CEE, Euratom) nr. 1553/89 al Consiliului din 29 mai 1989 privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (UE, Euratom) 2021/769 al Consiliului din 30 aprilie 2021.
[2] Decizia Consiliului din 21 aprilie 1970, 70/243 CECO, CEE, Euratom.
[3] În 1970, cota maximă de apel fusese stabilită la 1 %. Extinderea cu Spania și Portugalia a determinat creșterea până cuantumul maxim de 1,4 %. Decizia 2000/597/CE din 29 septembrie 2000 a diminuat cota de apel, stabilind-o la 0,5 %.
[4] Finanțele publice ale UE, 2014.

Contribuția constând în resursa proprie bazată pe TVA se calculează prin aplicarea unei cote de apel uniforme la bazele de calcul ale TVA utilizate de statele membre. Aceste baze sunt estimate prin aplicarea unor norme armonizate la încasările de TVA colectate efectiv de statele membre și, după eventualele rectificări necesare, sunt împărțite la o cotă de TVA medie ponderată specifică fiecărei țări. De-a lungul timpului au fost efectuate câteva ajustări. În primul rând, pentru a proteja statele membre cu ponderi mai mari ale consumului în cererea finală și pentru a reduce efectele regresive asupra țărilor mai sărace, baza pentru resursa proprie bazată pe TVA a fiecărui stat membru a fost plafonată la 50 % din VNB. În al doilea rând, unele state membre au beneficiat până în 2020 de cote de apel reduse[5].

Ponderea resursei proprii bazate pe TVA a scăzut în timp. În 2024, aceasta reprezintă aproximativ 14 % din veniturile colectate la bugetul UE.

Graficul 1 – Evoluția veniturilor în perioada 1958-2023

Sursa: serviciile Comisiei

1.2. Cadrul TVA până la reforma din 2021

Până în 2021, resursa proprie bazată pe TVA făcea obiectul unor calcule complexe. Complexitatea calculelor rezulta în principal din următorii doi factori: (1) necesitatea de a obține o bază de calcul a TVA „noțională” care să corespundă unei aplicări armonizate a directivelor TVA; (2) multiplicitatea cotelor de TVA, care necesită calcularea unei cote medii ponderate pe o bază anuală.

În ceea ce privește primul factor, armonizarea bazei aplicabile pentru resursa proprie bazată pe TVA a necesitat numeroase rectificări și compensări statistice. *Rectificările* au ajustat încasările din TVA pentru aspecte diferite de TVA.

[5] În perioada 2007-2013, cota de apel a fost de 0,225 % pentru Austria, 0,14 % pentru Germania și 0,1 % pentru Suedia și Țările de Jos. În perioada 2014-2020, cota de apel era de 0,15 % pentru Germania, Țările de Jos și Suedia. Începând din 2021, cota de apel uniformă de 0,3 % este aplicată și de aceste state membre.

Aceste rectificări au reprezentat 0,5 % din totalul încasărilor aferente perioadei 2016-2019. Obiectivul *compensărilor statistice* a fost de a „neutraliza" derogările naționale de la Directiva TVA. Ele s-au ridicat la aproximativ 0,5 % din bază în perioada respectivă (a se vedea tabelele 4 și 5 pentru detalii). În anexa 3 se prezintă o listă a tuturor rectificărilor și compensărilor.

În ceea ce privește cel de al doilea factor, pentru a calcula baza resursei proprii bazate pe TVA pentru un anumit an calendaristic, statul membru trebuia să împartă totalul veniturilor nete din TVA colectate în cursul anului respectiv la cota de TVA percepută în statul membru respectiv în cursul aceluiași an. Dacă însă un stat membru aplica mai multe cote de TVA, baza armonizată a resursei proprii bazate pe TVA se calcula împărțind totalul veniturilor nete din TVA colectate la cota medie ponderată a TVA din țara respectivă. Această metodologie a fost stabilită în Regulamentul nr. 1553/89 al Consiliului privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din TVA.

1.3. Reforma din 2021

Calcule simplificate

Pentru a face sistemul mai puțin complicat și a reduce sarcina administrativă pentru Comisie și administrațiile statelor membre, resursa proprie bazată pe TVA a fost simplificată odată cu cadrul financiar multianual 2021-2027.

În primul rând, au fost eliminate majoritatea ajustărilor pentru derogări și scutiri (*rectificări* și *compensări*), ceea ce a ușurat calculele.

În al doilea rând, în cadrul noului sistem, baza resursei proprii bazate pe TVA se calculează mai ușor, împărțind încasările din TVA naționale la cota medie ponderată de TVA bazată pe un an de referință fix, în loc să se utilizeze o cotă ponderată calculată pentru fiecare an. Anul 2016 a fost stabilit ca an de referință pentru această cotă medie ponderată (*weighted average rate* – WAR) și se aplică pe tot parcursul cadrului financiar multianual 2021-2027. Va continua să fie utilizat și ulterior, până la modificarea Regulamentului (CE) nr. 1553/89 al Consiliului.

La fel ca în sistemul anterior, bazele de calcul ale TVA aplicate de fiecare stat membru sunt apoi plafonate la 50 % din VNB-ul fiecărui stat membru, pentru a limita regresivitatea resursei proprii bazate pe TVA. În fine, începând din 2021, la baza de calcul a TVA a fiecărui stat membru se aplică o cotă de apel uniformă de 0,3 %.

Încasările colectate rămân punctul de plecare pentru calcularea bazei finale a resursei proprii bazate pe TVA. Ar trebui să se ia în considerare întregul TVA colectat. Prin urmare, orice element înregistrat ca TVA de către statele membre care nu are caracter de TVA, cum ar fi amenzile sau dobânzile de întârziere, ar trebui dedus. Anexele 1 și 2 prezintă raportul financiar pe care statele membre trebuie să îl prezinte în fiecare an, atât în cadrul sistemului vechi, cât și al celui nou.

Tabelul 1 – Comparație între sistemul nou și cel vechi de calculare a resursei proprii bazate pe TVA

	2014-2020	2021-2027	Diferențe
Încasări din TVA	Veniturile din TVA colectate de statele membre minus rambursările de TVA	Veniturile din TVA colectate de statele membre minus rambursările de TVA	Nicio diferență
Corecții	Corecțiile prevăzute în Regulamentul nr. 1553/89[6]	Corecții numai pentru sfera de aplicare teritorială[7] și abaterile de la Directiva TVA	Scădere a numărului de rectificări
Cota medie ponderată (WAR)	Calculată în fiecare an	Se aplică WAR înghețată din 2016	Nu mai este necesară calcularea WAR
Compensări	Se aplică compensări	Nu se aplică compensări	Nu mai există compensări
Definiția bazei de calcul a TVA	Încasări din TVA (+/- rectificări)/WAR_N + compensări	Încasări din TVA (+/- rectificări)/WAR_{2016}	Calcul mai ușor
Plafonare	Baza resurselor proprii bazate pe TVA nu depășește 50 % din VNB pentru fiecare stat membru	Baza resurselor proprii bazate pe TVA nu depășește 50 % din VNB pentru fiecare stat membru	Nicio diferență
Cotă de apel	0,3 % (cu excepția Țărilor de Jos, a Germaniei și a Suediei, care aplică 0,15 %)	0,3 % pentru toate statele membre	Nu mai există excepții

Controale specifice

Comisia efectuează inspecții privind resursa proprie bazată pe TVA, astfel cum sunt definite la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul 2021/768 al Consiliului de stabilire a măsurilor de punere în aplicare a sistemului de resurse proprii. Inspecțiile se efectuează pentru a se verifica dacă operațiunile de calculare a TVA total net colectat au fost efectuate corect, dacă datele utilizate au fost adecvate și dacă calculele efectuate pentru a determina cuantumul resursei proprii respective sunt corecte.

Scopul general al inspecțiilor este de a se asigura că fiecare stat membru contribuie la bugetul UE cu valoarea corectă a resursei proprii bazate pe TVA. În cursul inspecțiilor, Comisia verifică toate aspectele situațiilor anuale privind baza de calcul a TVA [încasările, rectificările încasărilor, cota medie ponderată pentru 2016 (în cazul în care există rezerve) etc.]. Inspecțiile urmăresc, de asemenea, să obțină o asigurare rezonabilă că sistemele și procedurile naționale de stabilire a bazei de calcul a TVA sunt fiabile, eficace, exacte, exhaustive și în conformitate cu legislația UE aplicabilă, atât în ceea ce privește domeniul de aplicare și metoda, cât și calitatea datelor utilizate.

Modificările aduse de noul sistem ușurează foarte mult întocmirea rapoartelor anuale, pregătirea și efectuarea inspecțiilor, precum și efectuarea și monitorizarea inspecțiilor atât de către

[6] În anexa 1 se găsește un model de rezumat al raportului, care detaliază toate rectificările și compensările aplicate în vechiul sistem.
[7] Astfel cum este descrisă la articolele 6 și 7 din Directiva 2006/112/CE (Directiva TVA).

statele membre, cât și de către Comisie. Totodată, modificările au pus capăt unui număr semnificativ de calcule, astfel cum se arată în tabelele 4 și 5. Utilizarea cotei medii ponderate procentuale pentru 2016 în loc de calcula o nouă cotă pentru fiecare an facilitează de asemenea procesul.

Datorită acestor modificări, statele membre pot să utilizeze mai puține resurse pentru acest exercițiu, care presupune elaborarea de rapoarte anuale de către autoritățile naționale și furnizarea de date pentru diferitele calcule, adesea obținute de la alte agenții de stat și/sau de la alți furnizori externi de surse de date. De asemenea, autoritățile naționale trebuie să dedice mai puțin timp pregătirii pentru inspecții și participării la acestea.

Simplificarea a redus și volumul de muncă al Comisiei. S-a redus semnificativ în special timpul petrecut pentru pregătirea și efectuarea inspecțiilor. Inspecțiile efectuate în cadrul noului sistem (cu privire la anii 2021 și 2022) se axează pe controale pentru a se asigura că sistemele instituite de statele membre în vederea colectării, a agregării și a raportării încasărilor din TVA colectate sunt eficace și eficiente. În perioada în care noul sistem era încă în fază incipientă, inspecțiile s-au axat însă și pe abordarea, împreună cu statele membre, a rezervelor nesoluționate din anii anteriori referitoare la elementele de calcul care au fost ulterior abandonate. În timp, pe măsură ce numărul rezervelor legate de sistemul anterior va scădea treptat, economiile de timp aferente inspecțiilor efectuate în cadrul noului sistem vor crește. Se preconizează că timpul mediu alocat inspecțiilor, excluzând lucrările de soluționare a rezervelor rămase din vechiul sistem, va scădea de la 1 săptămână la 2-2,5 zile, în funcție de numărul încălcărilor.

Beneficiile simplificării din 2021 au fost apreciate de Curtea de Conturi Europeană în avizul său nr. 11/2020[8], care a confirmat scăderea preconizată a sarcinii administrative atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie, fără a afecta semnificativ exactitatea contribuțiilor bazate pe TVA.

2. Eficacitatea sistemului de resurse proprii bazate pe TVA

Pentru a evalua eficacitatea sistemului, prezenta secțiune analizează măsura în care bugetul UE a fost protejat suficient, iar contribuția bazată pe TVA a fost colectată în mod corespunzător. Se evaluează, de asemenea, evoluția bazelor resursei proprii bazate pe TVA și a diferitelor sale componente, pentru a evalua modul în care a fost influențată resursa proprie de simplificare[9].

2.1. Evoluția bazelor resursei proprii bazate pe TVA

Începând din 2016, baza de calcul a TVA a urmat o tendință ascendentă, cu excepția anului 2020[10], în pofida modificărilor introduse de reforma din 2021[11]. Această evoluție a fost influențată de mai multe evenimente, dintre care cel mai important a fost pandemia de COVID-19 din 2020, și

[8] Avizul nr. 11/2020 [prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) și al articolului 322 alineatul (2) din TFUE] privind proiectul de regulament (UE, Euratom) al Consiliului de modificare a Regulamentului (CEE, Euratom) nr. 1553/89 privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din taxa pe valoarea adăugată [documentul 12771/20, dosarul interinstituțional 2018/0133 (NLE)] (europa.eu).
[9] Datele utilizate în secțiunea 2 a raportului sunt calculate pentru martie 2024.
[10] Anexa 5 prezintă evoluția bazelor de calcul ale TVA pentru fiecare stat membru în perioada 2016-2022.
[11] Începând din 2021, bazele de calcul ale TVA se calculează împărțind încasările la cota medie ponderată „înghețată” din 2016, în timp ce anterior se utiliza cota medie ponderată anuală efectivă.

de alte efecte macroeconomice, cum ar fi creșterile prețurilor în 2021 și 2022, care au afectat consumul și TVA colectat în economie (graficele 2 și 3).

Veniturile din resurse proprii bazate pe TVA au urmat aceeași evoluție până în 2019, apoi într-o măsură mai mică în anii următori (tabelul 3). Contează și impactul plafonării bazei resurselor proprii la 50 % din VNB, dar principalul motiv este că diferența totală dintre previziuni și veniturile obținute pe baza finală de calcul a TVA va fi evidentă abia în anii următori, din cauza decalajului temporal al exercițiului de echilibrare.

Tabelul 2 – Evoluția bazelor agregate ale resurselor proprii bazate pe TVA în UE-27

Milioane EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	2022*
Baza resurselor proprii bazate pe TVA	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Rata de creștere anuală		6,4 %	4,9 %	2,9 %	-5,9 %	12,4 %	12,6 %

Sursa: rapoartele privind situația TVA.

Metoda de determinare a bazei de calcul a TVA este explicată în anexa 1 pentru vechiul sistem și în anexa 2 pentru noul sistem.

*Începând din 2021, baza se obține împărțind încasările nete la cota medie ponderată din 2016.

Tabelul 3 – Evoluția veniturilor agregate din resursele proprii bazate pe TVA în UE-27

Milioane EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Venituri din resurse proprii bazate pe TVA	15 859	16 947	17 624	18 128	17 858	18 340	19 666
Rata de creștere anuală		6,9 %	4,0 %	2,9 %	-1,5 %	2,7 %	7,2 %

Sursa: Conturile anuale ale Comisiei Europene.

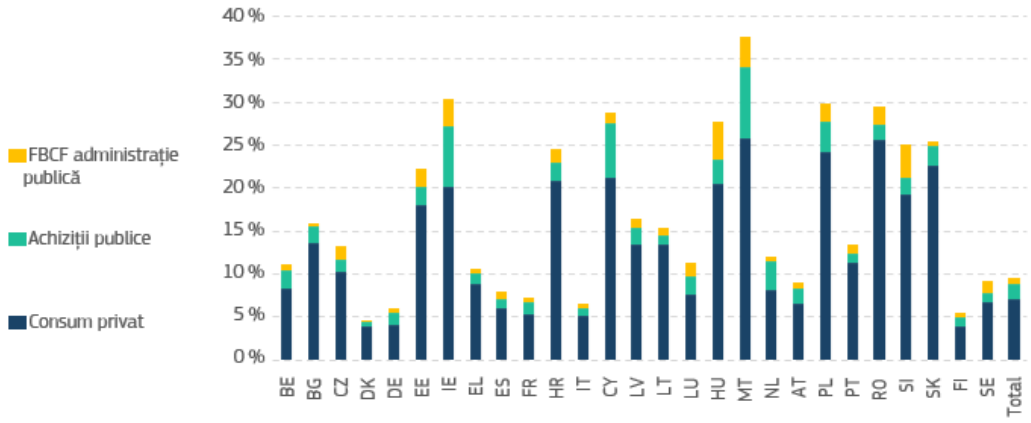
Veniturile se calculează prin aplicarea cotei de apel la baza de calcul a TVA după plafonare. Baza de calcul a TVA este apoi ajustată pe baza rezultatelor exercițiului de echilibrare (secțiunea 2.2) pentru a calcula veniturile din TVA. În anexa 4 se prezintă și o comparație între bazele de calcul ale TVA aplicate de statele membre în care se aplică plafonarea.

Evoluția bazei de calcul a TVA poate fi analizată în continuare prin studierea principalilor factori determinanți. Cele mai importante categorii de cheltuieli care formează baza de calcul a TVA sunt consumul privat al gospodăriilor, achizițiile publice și formarea brută de capital fix (FBCF) de către administrațiile publice. Împreună, aceste categorii alcătuiesc aproximativ 88 % din baza totală de calcul a TVA (2020), restul fiind reprezentat în principal de cheltuielile de consum intermediar ale întreprinderilor. Dintre ele, cel mai important este consumul privat al gospodăriilor, care reprezintă între 60 % și 80 % din cheltuielile supuse TVA, în funcție de statul membru.

Analizând indicatorii conturilor naționale în prețuri curente ca substituenți pentru principalele trei componente ale bazei de calcul a TVA[12], **consumul privat al gospodăriilor a fost principalul motor al creșterii bazei de calcul a TVA în perioada 2016-2022**, contribuind în medie cu 74 % la creșterea totală a acesteia în UE-27 (graficul 2).

[12] Acești indicatori macroeconomici sunt utilizați și în procedura anuală de previzionare a bazei de calculare a resurselor proprii bazate pe TVA pentru bugetul anual.

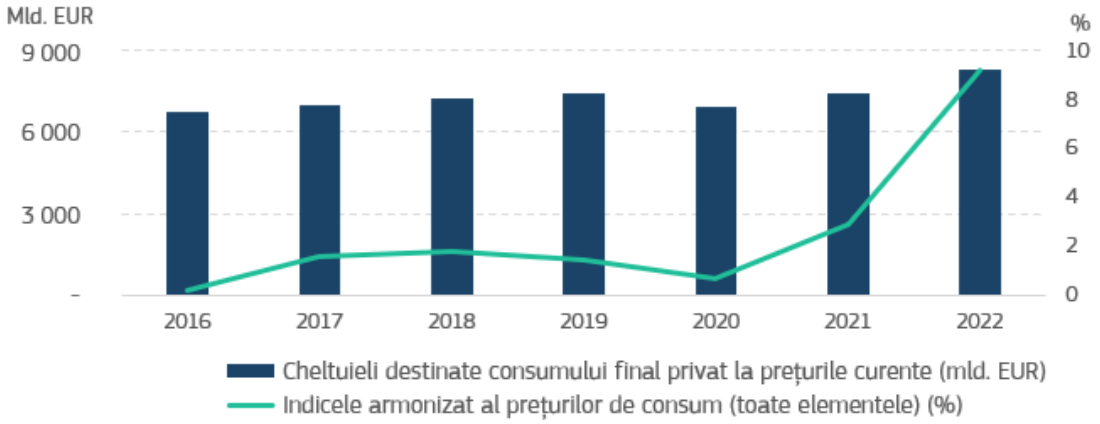
Graficul 2 – Elaborarea indicatorilor macroeconomici pentru componentele bazei de calcul a TVA (2016-2022)

Sursa: previziunile ACOR. Calcule proprii.

În ceea ce privește evoluția cheltuielilor cu consumul privat la nivelul UE-27 (graficul 3), inflația a jucat un rol major în 2021 și 2022.

Graficul 3 – Evoluția inflației și a consumului privat la prețurile curente în perioada 2016-2022 UE-27

Sursa: Previziunile Comisiei din toamna anului 2023

Simplificarea sistemului de TVA nu a avut un impact semnificativ asupra evoluției bazei. Ponderea fiecăreia dintre componentele principale ale rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre a rămas relativ stabilă, cu excepția rectificărilor care au crescut în termeni absoluți în urma reformei (tabelul 4). Impactul rectificărilor care nu se mai aplică nu depășește 0,1 % din încasările nete, iar compensările nu reprezintă mai mult de 0,6 % din baza totală de calcul a TVA (tabelele 5 și 6). Valoarea absolută a compensărilor a crescut în 2019 și 2020 ca urmare a modificării scutirilor aplicate de statele membre; de exemplu, Italia a introdus un prag mai ridicat pentru regimul de scutire a întreprinderilor mici. Unele compensări de mică amploare (cum ar fi cele legate de

încălcările Directivei TVA) sunt înregistrate în noul sistem ca fiind rectificări, ceea ce explică ușoara creștere a ponderii rectificărilor în 2021 și 2022.

Tabelul 4 – Evoluția principalelor componente ale rapoartelor privind situația TVA (UE-27)

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Corecții (milioane EUR)	4 612	5 041	5 546	6 256	6 212	9 414	14 754
Corecții ca procentaj din încasările nete (%)	0,53 %	0,55 %	0,57 %	0,63 %	0,68 %	0,89 %	1,24 %
Compensări (milioane EUR)	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809		
Compensări ca procentaj din baza totală de calcul a TVA (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %	N/A	N/A

Sursa: rapoartele privind situația TVA și calcule proprii.

Tabelul 5 – Evoluția rectificărilor ca procentaj din încasările nete*

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020
Întreprinderi mici supuse TVA (%)	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,03 %	-0,02 %
Diminuări treptate ale taxei (%)	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %	0,01 %
Producători agricoli forfetari (%)	-0,08 %	-0,05 %	-0,06 %	-0,05 %	-0,07 %
Total rectificări abandonate (%)	-0,10 %	-0,07 %	-0,08 %	-0,07 %	-0,08 %

Sursa: rapoartele privind situația TVA și calcule proprii.
*Aceste rectificări au fost eliminate în 2021.

Tabelul 6 – Evoluția compensărilor ca procentaj din baza totală de calcul a TVA*

UE-27	2016	2017	2018	2019	2020
Întreprinderi mici scutite (%)	0,22 %	0,25 %	0,27 %	0,43 %	0,46 %
Compensări Anexa X partea A[13] (%)	-0,11 %	-0,11 %	-0,10 %	-0,09 %	-0,10 %
Compensări Anexa X partea B[14] (%)	0,45 %	0,48 %	0,50 %	0,52 %	0,53 %
Autoturisme (%)	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %	-0,29 %
Cheltuieli cu autoturismele (%)	-0,22 %	-0,21 %	-0,19 %	-0,23 %	-0,23 %
Total compensări (%)	0,15 %	0,42 %	0,47 %	0,58 %	0,63 %

[13] Compensările incluse în partea A din anexa X vizează tehnicieni dentari, posturile publice de radio și televiziune, clădirile și terenurile pentru construcții, agențiile de turism.
[14] Compensările incluse în partea B din anexa X vizează perceperea drepturilor de intrare la evenimente sportive, profesiile liberale, serviciile publice de telecomunicații, crematoriile și pompele funebre, persoanele cu handicap vizual, comemorările victimelor de război, spitalele private, serviciile publice de alimentare cu apă, clădirile noi și terenurile pentru construcții noi, transportul de persoane, aeronavele, navele de război, agențiile de turism (persoanei în UE).

Sursa: rapoartele privind situația TVA și calcule proprii.
* Aceste compensări au fost eliminate în 2021.

Tabelul 7 – Analiza bazei de calcul a TVA în perioada 2016-2022

UE-27, milioane EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Încasări	868 503	917 138	959 113	992 668	913 713	1 056 431	1 182 601
Încasări nete	873 114	922 179	964 658	998 924	919 926	1 059 404	1 185 813
Cota medie ponderată	16,72 %	16,64 %	16,60 %	16,73 %	16,37 %	16,72 %	16,72 %
Total compensări	8 013	23 179	27 328	34 974	35 809	-	-
Baza finală (neplafonată)	5 231 083	5 564 631	5 838 647	6 005 905	5 654 042	6 355 460	7 154 323
Creșterea anuală a bazei finale		6,38 %	4,92 %	2,86 %	-5,86 %	12,40 %	12,57 %

Notă: Cota medie ponderată pentru 2021 și 2022 este cuantumul înghețat al cotei medii ponderate din 2016.
Sursa: rapoartele privind situația TVA.

2.2. Colectarea veniturilor din resursele proprii bazate pe TVA

Statele membre plătesc lunar contribuția constând în resursa proprie bazată pe TVA, împreună cu celelalte resurse proprii. Comisia colectează veniturile din TVA inițial pe baza estimărilor bazelor de calcul ale TVA convenite de Comisie și de statele membre în cadrul Comitetului consultativ privind resursele proprii (ACOR/Previziuni). Contribuțiile bazate pe TVA sunt calculate și plătite pe baza previziunilor, așadar trebuie ajustate la datele reale furnizate ulterior în rapoartele privind situația TVA. Rapoartele privind situația TVA pot include și modificări ale bazelor de calcul ale TVA pentru ultimii 4 ani. În cazul rezervelor introduse de Comisie sau de statele membre, pot fi ajustate și datele aferente anilor anteriori.

Comisia calculează, pentru fiecare stat membru, diferența dintre previziunile privind resursa proprie bazată pe TVA și cele mai recente date furnizate în rapoartele privind situația (echilibrări).

Comisia informează statele membre cu privire la rezultatul calculului de echilibrare înainte de data de 1 februarie a anului următor anului în care au fost transmise datele pentru raport, iar statele membre trebuie să pună la dispoziție sumele respective în prima zi lucrătoare a lunii martie a anului următor anului în care Comisia a informat statele membre cu privire la calculul de echilibrare. Neefectuarea de către statele membre a plăților necesare poate duce la aplicarea de dobânzi (se renunță la aplicarea dobânzilor sub cuantumul de 1 000 EUR).

Tabelul 8 – Ajustările (echilibrările) TVA*

UE-27, milioane EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Echilibrări de TVA ca urmare a diferențelor dintre primul raport privind situația și previziune	313	418	502	403	- 54	1 011	1 734
Echilibrări de TVA ca urmare a revizuirii rapoartelor anterioare privind situația	87	6	23	- 1	121	97	125
Total ajustări UE-27	400	424	525	402	68	1 108	1 859

Sursa: Conturile anuale ale UE și calculele Comisiei Europene. În anexa 6 se prezintă evoluția ajustărilor de TVA pentru fiecare stat membru.

* Exercițiul de echilibrare ajustează anual datele pentru cel mai recent an disponibil și pentru anii precedenți.

Noul sistem de calculare a bazei resurselor proprii nu a afectat procesul de calculare și colectare a resursei proprii bazate pe TVA, nici ajustările (echilibrările) acesteia. Nu sunt datorate plăți restante.

Rezultatul exercițiilor de echilibrare pentru 2021 și 2022 este semnificativ mai pronunțat decât în anii precedenți, iar în majoritatea statelor membre ajustările sunt mai mari (a se vedea și anexa 6). Principalul element care contribuie la aceste variații este corectarea previziunilor privind bazele de calcul ale TVA pentru 2021 și 2022 utilizate pentru finanțarea bugetelor relevante ale UE, ca urmare a subestimării creșterii ratei inflației.

Comisia evaluează în permanență colectarea veniturilor din TVA de către statele membre și introducerea de măsuri în vederea unei mai bune colectări corespunzătoare a fondurilor din TVA (caseta 1).

Caseta 1: Inițiative de îmbunătățire a colectării adecvate a fondurilor din TVA în statele membre

Resursa proprie bazată pe TVA reprezintă aproximativ 2 % din veniturile din TVA colectate de statele membre. Prin urmare, măsurile de îmbunătățire a colectării veniturilor din TVA aduc beneficii în primul rând bugetelor naționale, dar și bugetului UE într-o anumită măsură.

Colectarea TVA – Al nouălea raport privind procedurile de înregistrare, colectare și control al TVA-ului
(articolul 12 din Regulamentul 1553/89)

Comisia prezintă, odată la cinci ani, un raport cu privire la măsurile întreprinse și progresele înregistrate de statele membre în ceea ce privește colectarea TVA și eventualele îmbunătățiri aduse. În urma evaluării publicate de Comisie în ultimul raport publicat în aprilie 2022[15], Comisia a prezentat 39 de recomandări pentru îmbunătățirea sistemului de colectare a TVA al statelor membre.

Recomandările se referă în principal la procesele instituite de statele membre pentru colectarea TVA, și anume înregistrarea în scopuri de TVA și analiza riscurilor, tehnologia informației și noile tehnologii folosite în scopuri de TVA, depunerea declarațiilor și plata, colectarea TVA datorat, rambursările și auditurile, contabilitatea, răspunderea de gestiune și litigiile legate de TVA. Dacă vor fi aplicate rapid, măsurile propuse vor îmbunătăți adecvarea sistemului de resurse proprii bazate pe TVA destinat bugetului UE.

Din acest motiv, în concluziile raportului, Comisia a invitat statele membre să dea curs recomandărilor sale, nu doar pentru a contribui la generarea veniturilor fiscale necesare pentru depășirea provocărilor majore cu care se confruntă UE, ci și pentru a asigura condiții de concurență echitabile pe piața internă și pentru a deschide calea către o redresare mai rapidă și mai durabilă în urma pandemiei.

Modificări ale legislației în materie de TVA care vizează colectarea insuficientă și frauda.

[15] eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0137.

De la 1 iulie 2021, mini-ghișeul unic (*mini one-stop shop* – MOSS), instituit la 1 ianuarie 2015, a devenit un ghișeu unic (OSS)[16] care vizează o gamă mai largă de livrări de bunuri sau prestări de servicii și care a introdus simplificări suplimentare. Acest OSS extins acoperă trei regimuri speciale: regimul non-UE, regimul UE și regimul pentru importuri.

Domeniul de aplicare al regimului non-UE și al regimului UE existente a fost extins, dar regimul pentru importuri este nou. Prin aceste regimuri speciale, persoanele impozabile au posibilitatea să declare și să plătească TVA datorat în statele membre în care nu sunt stabilite (în general), folosind un portal web în statul membru în care sunt identificate (statul membru de identificare). Astfel, contribuabilii economisesc costurile aferente înregistrării în scopuri de TVA în mai multe state membre.

Aceste regimuri sunt folosite pe scară largă. În 2022, statele membre au colectat împreună peste 17 miliarde EUR prin intermediul portalului OSS extins, care acoperă vânzările online efectuate în UE. De asemenea, au fost colectate venituri din TVA în cuantum de 2,5 miliarde EUR asociate importurilor de bunuri provenite din comerțul electronic. Suma include noile venituri din TVA generate de eliminarea scutirii de TVA care se aplica anterior importurilor de bunuri cu valoare mică, de până în 22 EUR, care erau foarte expuse riscului de fraudă[17]. Prin facilitarea respectării normelor, ceea ce încurajează conformitatea, regimurile contribuie la buna funcționare a pieței interne, întrucât cota de TVA aplicată este aceeași pentru toți vânzătorii, indiferent de locul în care își au sediul.

În martie 2018, raportul[18] prezentat de Comisie Consiliului și Parlamentului European privind efectele articolelor 199a și 199b din Directiva 2006/112/CE asupra combaterii fraudei (denumit în continuare „raportul") a avut drept rezultat o nouă inițiativă legislativă importantă, care a îmbunătățit adecvarea sistemului de colectare a TVA și conformitatea cu Directiva TVA.

Potrivit raportului, statele membre și părțile interesate au considerat, în general, că mecanismul de taxare inversă prevăzut la articolul 199a din Directiva 2006/112/CE constituie un instrument eficace de combatere sau prevenire a fraudei în domeniul TVA în sectoarele vizate. Prin urmare, odată cu intrarea în vigoare a Directivei (UE) 2018/1695 a Consiliului și a Directivei (UE) 2022/890 a Consiliului, a fost prelungită aplicarea măsurilor respective pentru o perioadă limitată de timp, până la intrarea în vigoare preconizată a regimului definitiv de TVA.

În fine, în decembrie 2022, Comisia a propus o serie de măsuri menite să modernizeze și să îmbunătățească funcționarea sistemul de TVA al UE în beneficiul întreprinderilor, precum și să îl facă mai rezilient la fraudă prin adoptarea și promovarea digitalizării[19]. La momentul redactării prezentului raport, pachetul legislativ este negociat în cadrul Consiliului.

---

[16] Consiliul a adoptat aceste norme prin Directiva 2017/2455 în decembrie 2017 și prin Directiva 2019/1995 (a se vedea textul consolidat: Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată).

[17] Sursa: Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală / Comunicat de presă din 30.6.2023/ Normele UE privind TVA pentru comerțul electronic după trecerea a doi ani: Cifrele actualizate privind veniturile indică din nou o punere în aplicare reușită.

[18] COM(2018) 118 final, 8.3.2018, Raport al Comisiei către Consiliu și Parlamentul European privind efectele articolelor 199a și 199b din Directiva 2006/112/CE a Consiliului asupra combaterii fraudei.

[19] Propunere de directivă a Consiliului de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește normele în materie de TVA pentru era digitală. Propunere de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) nr. 904/2010 în ceea ce privește acordurile de cooperare administrativă în materie de TVA necesare pentru era digitală.
Propunere de regulament de punere în aplicare al Consiliului de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) nr. 282/2011 în ceea ce privește cerințele de informare pentru anumite regimuri de TVA.

Acțiunile-cheie propuse vor ajuta statele membre să colecteze anual venituri suplimentare din TVA în cuantum de până la 11 miliarde EUR. Pachetul legislativ urmărește, printre alte obiective, trecerea la raportarea digitală în timp real bazată pe facturarea electronică pentru întreprinderile care își desfășoară activitatea la nivel transfrontalier în UE, actualizarea normelor în materie de TVA pentru transportul de persoane și platformele de cazare pe termen scurt și introducerea unei înregistrări unice în scopuri de TVA pe tot cuprinsul UE.

Potrivit evaluării impactului[20], se preconizează că în perioada 2023-2032 abordarea preferată în materie de politici, o „abordare amplificată" (care combină introducerea cerințelor de raportare digitală la nivelul UE, indicarea unui furnizor presupus pentru toate sectoarele de cazare și transport și o combinație între extinderea mai largă a OSS, taxarea inversă și obligativitatea IOSS) vor genera ca impact net creșteri cuprinse între 172 de miliarde EUR și 214 miliarde EUR în raport cu scenariul de referință.

Abordarea amplificată va genera economii de 50,6 miliarde EUR în perioada 2023-2032: 41,4 miliarde EUR din raportarea TVA (11 miliarde EUR din eliminarea obligațiilor de raportare, 24,2 miliarde EUR din reducerea costurilor de fragmentare, 4,3 miliarde EUR din utilizarea declarațiilor privind TVA precompletate și 1,9 miliarde EUR din facturarea electronică); 0,5 miliarde EUR din simplificare și clarificări în legătură cu economia platformelor; 8,7 miliarde EUR din eliminarea obligațiilor în materie de înregistrare în scopuri de TVA.

Se preconizează așadar că sistemul de TVA al UE va funcționa mai bine atunci când această serie de măsuri va fi adoptată și pusă în aplicare pe deplin de către statele membre. În consecință, creșterea preconizată a eficacității colectării TVA de către statele membre va genera mai multe venituri pentru bugetul UE.

2.3. Protecția intereselor financiare ale UE

Evoluția rezervelor nesoluționate din perioada 2016-2022

Rezervele reprezintă o modalitate de a proteja interesele financiare ale UE până când Comisia reușește să obțină o asigurare suficientă în chestiunea resursei proprii.

La articolul 9 alineatul (2) din Regulamentul nr. 1553/89 al Consiliului, astfel cum a fost modificat, se prevede că „[d]upă data de 31 iulie a celui de al patrulea an următor exercițiului financiar în cauză rapoartele menționate la articolul 7 alineatul (1) nu se mai rectifică decât dacă rectificările respective se referă la puncte notificate înainte de acea dată fie de către Comisie, fie de către statul membru în cauză". Punctele notificate anterior sunt denumite în mod obișnuit „rezerve". O rezervă menține deschisă orice întrebare legată de metodologie sau de sursele de date folosite în legătură cu un element cu privire la care nu există un acord între Comisie și un stat membru. Comisia poate să formuleze rezerve și în cazul unor încălcări sau al unor posibile abateri ale statelor membre de la Directiva TVA. Rezervele pot fi formulate și de statele membre în cazul în care nu sunt de acord cu Comisia.

[20] Documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2022) 394 final.

Rezervele oferă statelor membre o măsură de securitate juridică și bugetară. Odată ce un element al unei situații anuale se prescrie (fără nicio rezervă), acesta nu mai poate fi modificat și nu există niciun impact financiar asupra elementului respectiv după prescriere.

Numărul rezervelor a scăzut ușor de-a lungul timpului (tabelul 9) și se preconizează că va scădea și mai mult, deoarece majoritatea rezervelor se referă la sistemul existent înainte de 2021. Marea majoritate a rezervelor vizează elemente ale situațiilor anuale care au fost abandonate în noul sistem (la sfârșitul anului 2023, acest număr era de 30 din cele 37 de rezerve formulate de Comisie). Aceste rezerve vor fi treptat soluționate și ridicate, inclusiv ca urmare a introducerii noului sistem, așadar se preconizează că numărul rezervelor va scădea semnificativ în timp.

La sfârșitul anului 2023, existau șapte rezerve referitoare la anii în care s-a aplicat noul sistem (2021-2022). În același timp, nu toate inspecțiile pentru 2021 și 2022 erau finalizate la momentul prezentului raport, astfel încât numărul de rezerve legate de noul sistem ar putea să crească ușor[21]. Rezervele formulate în 2021 și 2022 vizează în principal încălcări ale Directivei TVA și abateri de la aceasta[22]. Unele dintre rezervele formulate în anii precedenți se referă la elemente ale raportului privind situația care vor fi păstrate și soluționate în cursul următoarelor cicluri de inspecție.

Tabelul 9 – Numărul de rezerve deschise în materie de TVA

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formulate de statele membre	16	15	12	10	17	17	11	13
Formulate de Comisie	50	53	64	61	61	71	56	37
Legate de încălcări	15	14	16	19	19	16	17	16
Total	81	82	92	90	97	104	84	66
Din care referitoare la noul sistem								7

Notă: Numărul de rezerve deschise la data de 31 decembrie a fiecărui an (care ar fi putut fi formulate în anii precedenți). În anexa 7 se prezintă și distribuția rezervelor între statele membre.

Tabelul 10 – Rezerve nesoluționate de mult timp în materie de TVA*

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Formulate de statele membre	4	6	6	7	3	2	1	1
Formulate de Comisie	2	6	1	4	5	3	9	7
Legate de încălcări	3	2	3	4	6	5	4	3
Total	9	14	10	15	14	10	14	11

[21] Rapoartele pentru 2021 au fost inspectate pentru 22 de state membre (BE, BG, CZ, DK, DE, IE, EL, HR, IT, CY, LV, LU, HU, NL, AT, PL, PT, RO, SI, SK, FI și SE), iar rapoartele pentru 2022 au fost inspectate pentru 12 state membre (CZ, DK, DE, IE, HR, CY, HU, NL, AT, PL, FI și SE).

[22] Este posibil ca rezervele care vizează cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor să necesite mai mult timp pentru a fi soluționate, deoarece pentru unele dintre ele se așteaptă analize juridice sau hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Sursa: Comisia Europeană.

* O rezervă nesoluționată de mult timp este definită ca o rezervă aflată în vigoare timp de mai mult de 5 exerciții contabile.

În ceea ce privește cota medie ponderată pentru 2016, utilizată începând cu rapoartele privind situația resurselor proprii bazate pe TVA din 2021, trei state membre au formulat una sau mai multe rezerve. Aceasta înseamnă că, pentru aceste state membre, cota medie ponderată este provizorie în această etapă și va deveni definitivă abia după retragerea rezervei. Statele membre sunt Germania, Croația și Luxemburg[23].

Evoluția încălcărilor în ceea ce privește resursa proprie bazată pe TVA în perioada 2016-2022

Nerespectarea legislației privind resursa proprie duce la neîndeplinirea obligațiilor. Procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru resursa proprie bazată pe TVA sunt extrem de rare, majoritatea diferendelor fiind soluționate în cursul ciclului de verificare care permite efectuarea de rectificări și ajustări în decurs de 4 ani. În perioada 2016-2022, Comisia a lansat o singură procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (caseta 2). Până în prezent, introducerea noului sistem nu a avut niciun impact asupra încălcărilor. Introducerea cotei medii ponderate înghețate și eliminarea majorității compensărilor au facilitat foarte mult determinarea bazelor de calcul ale TVA și au potențialul de a limita numărul de dezacorduri cu statele membre.

Deși relativ rare, procedurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor motivează puternic statele membre să respecte legislația privind resursa proprie și sunt esențiale pentru credibilitatea sistemului de resurse proprii al UE. Aceste proceduri asigură tratamentul egal al statelor membre și disciplină în ceea ce privește modul de colectare a veniturilor.

Caseta 2: Proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în curs

În perioada 2016-2022, Comisia a lansat o singură procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor referitoare la resursa proprie bazată pe TVA (procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor 2020/2316 privind mini-ghișeul unic din Regatul Unit). Mini-ghișeul unic (MOSS) a fost introdus la 1 ianuarie 2015, apoi a fost extins pentru a deveni ghișeu unic (OSS) începând cu 1 iulie 2021, acoperind o gamă mai largă de livrări de bunuri sau prestări de servicii și facilitând și mai mult demersurile, astfel cum se descrie în caseta 1. Mini-ghișeul unic pentru TVA este un regim opțional care permite contribuabililor să declare într-un singur stat membru taxa pe valoarea adăugată, care este datorată de obicei în mai multe state membre. Serviciile incluse în regimul MOSS cuprind serviciile de telecomunicații transfrontaliere, radiodifuziunea și

[23] În anexa 7 se prezintă și o descriere detaliată a procentajelor cotei medii ponderate din 2016 pentru fiecare stat membru, precum și stadiul acestora. Trebuie precizat că baza de calcul a TVA aplicată în Croația și Luxemburg este semnificativ mai mare decât baza plafonată, în aceste țări bazele de calcul ale TVA fiind înlocuite cu o valoare echivalentă cu 50 % din VNB-ul țării respective. Aceasta înseamnă că eventuala modificare a procentajelor acestor cote nu va afecta mărimea contribuțiilor lor constând în resursele proprii bazate pe TVA.

televiziunea, precum și serviciile digitale. Statul membru în care se efectuează plata putea să rețină 30 % din TVA plătit în 2015 și 2016 și 15 % din TVA plătit în 2017 și 2018. Acest TVA reținut trebuia inclus în baza de calcul a TVA în scopul resursei proprii bazate pe TVA.

În perioada 2015-2018, autoritățile naționale din Regatul Unit nu au considerat reținerile MOSS drept TVA și, prin urmare, nu le-au luat în considerare în raportul lor privind situația la calcularea și plata resursei proprii bazate pe TVA. După ce a primit un aviz motivat din partea Comisiei în noiembrie 2023, Regatul Unit a solicitat o prelungire a termenului de răspuns și a colaborat îndeaproape cu Comisia pentru a stabili cu precizie cuantumul resurselor încă datorate și a soluționa cazul. În urma unor discuții ample, s-a ajuns la un acord și Regatul Unit a pus la dispoziție valoarea principalului datorat în iulie 2024 (4,016 milioane GBP). Valoarea dobânzii datorate (3,05 milioane GBP) a fost inclusă în factura emisă către Regatul Unit în luna septembrie, iar Comisia va putea proceda la închiderea oficială a acestui caz după plata ultimei tranșe a acestei facturi (prima jumătate a anului 2025).

2.4. Feedback din partea statelor membre

În contextul elaborării prezentului raport, Comisia a trimis statelor membre un chestionar (anexa 8) pentru a obține feedback cu privire la modul în care evaluează acestea noul sistem simplificat de resurse proprii bazate pe TVA. Statelor membre li s-a solicitat să acorde un punctaj noului sistem, să se gândească la caracteristicile pe care le apreciază cel mai mult/cel mai puțin și să reflecteze asupra posibilelor economii pe care le-ar putea aduce noul sistem (de exemplu în ceea ce privește volumul de muncă sau numărul de angajați) și, dacă este posibil, să cuantifice aceste economii.

ACORDAREA UNUI PUNCTAJ NOULUI SISTEM

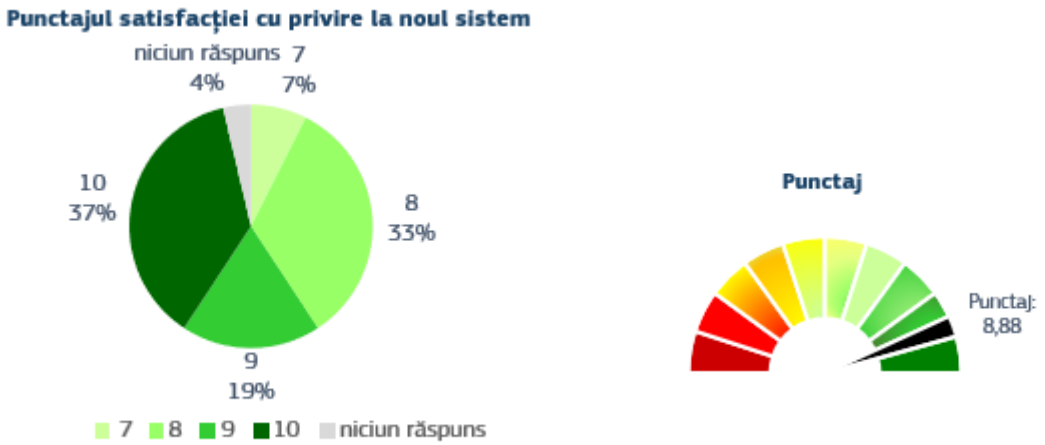
Pe o scară de la 1 la 10 (în care 10 reprezintă punctajul maxim), 26 de state membre (un stat membru nu a acordat niciun punctaj) au acordat noului sistem un punctaj mediu de 8,9. Dacă punctajele se plasează într-o grilă cu cinci categorii (tabelul 11), majoritatea (15) celor 26 de state membre respondente au raportat că sunt „foarte mulțumite" de noul sistem, iar 11 state membre au raportat că sunt „mulțumite", doar două dintre ele acordând noului sistem un punctaj de 7. Având în vedere punctajele, statele membre au evidențiat diferite aspecte ca fiind deosebit de pozitive. Ele au menționat necesitatea unui timp mai scurt și a mai puține resurse umane pentru întocmirea raportului anual privind situația TVA și pentru participarea la ciclul de inspecție, în special datorită utilizării cotei medii ponderate înghețate și eliminării compensărilor/rectificărilor. De asemenea, s-au constatat beneficii în scăderea susceptibilității la erori și reducerea în ansamblu a sarcinii administrative.

Tabelul 11 – Acordarea unui punctaj noului sistem

1-2	3-4	5-6	7-8	9-10
Foarte nemulțumit	**Nemulțumit**	**Nici mulțumit, nici nemulțumit**	**Mulțumit**	**Foarte mulțumit**
0	0	0	11	15

Sursa: răspunsurile statelor membre la chestionar; un singur stat membru nu a acordat un punctaj

Graficul 4 – Punctajul satisfacției cu privire la noul sistem, pe o scară de la 1 la 10

Sursa: răspunsurile statelor membre la chestionar

CELE MAI APRECIATE AVANTAJE ALE NOULUI SISTEM

Statele membre au apreciat cel mai mult faptul că noul sistem este mai ușor de utilizat, deoarece au fost eliminate compensările și rectificările (16 state membre), iar cota medie ponderată nu mai trebuie calculată anual (19 state membre). De asemenea, unele state membre (7) au subliniat în diferite grade că, în prezent, calculul simplificat corespunde mult mai bine veniturilor reale din TVA. Unele au afirmat și că anumite părți din calculele anterioare necesitau resurse semnificative, însă aveau impact limitat asupra resursei proprii bazate pe TVA. Un stat membru a fost, de asemenea, foarte mulțumit de faptul că noul sistem oferă condiții de concurență mai echitabile între statele membre, deoarece discrepanțele legate de diferitele metode și surse de date pentru calcularea cotei medii ponderate și a compensărilor nu mai sunt relevante. Economiile generale de timp, reducerea volumului de muncă și a sarcinii administrative (de exemplu, sunt implicate mai puține autorități naționale sau alți furnizori externi de surse de date), efectele pozitive (preconizate) asupra ciclului de inspecție (în special ca urmare a eliminării rectificărilor/compensărilor), precum și modelele clare și cuprinzătoare au fost de asemenea recunoscute drept avantaje de către statele membre. Un singur stat membru a solicitat ca metoda de calcul să devină și mai ușoară.

CARACTERISTICILE CEL MAI PUȚIN APRECIATE ALE NOULUI SISTEM

Deși noul sistem s-a bucurat de o recepție pozitivă, câteva state membre au identificat posibilități de îmbunătățire. Concret, cinci state membre au precizat că utilizarea unei cote medii ponderate înghețate ar putea să nu reflecte modificările legislației naționale în materie de TVA, în special modificările cotelor de TVA, și ar limita acuratețea; trei state membre au menționat povara rezervelor legate de vechiul sistem; trei au menționat incertitudinea cu privire la potențialele noi calcule viitoare ale cotei medii ponderate; un stat membru a menționat calculele complexe efectuate pentru rectificările existente, cu impact financiar limitat; iar șapte state membre au menționat necesitatea de a continua calcularea cotei din cauza studiului privind deficitul de încasare a TVA. Treisprezece state membre nu au semnalat nicio caracteristică mai puțin apreciată a noului sistem de resurse proprii bazate pe TVA.

IMPACTUL NOULUI SISTEM ASUPRA RESURSELOR

În ceea ce privește impactul noului sistem asupra economiilor (de exemplu reducerea personalului, a volumului de muncă, a costurilor), 21 de state membre au oferit un răspuns clar pozitiv, dar în cea mai mare parte generic. În general, ele au confirmat scăderea remarcabilă a volumului de muncă legat de întocmirea raportului privind situația TVA (de la luni la doar câteva zile) și au evidențiat economiile de timp față de procedeele anterioare de rectificare/compensare, calculare a cotei medii ponderate și utilizare a unor furnizori de date externi.

Economiile realizate prin reformarea sistemului de întocmire a rapoartelor privind situația TVA, precum și de pregătire pentru inspecții și de participare la acestea au fost cuantificate de 14 state membre. Răspunsurile indică o mare varietate la nivelul economiilor și al metodelor de calcul folosite. De exemplu, au fost raportate economii care pornesc de la 0,2 și 0,3 ENI (echivalent normă întreagă) și ajung la economii de 90 % în ceea ce privește volumul de muncă în comparație cu resursele alocate vechiului sistem.

2.5. Concluzie

Analiza arată că simplificarea sistemului de resurse proprii bazate pe TVA și-a atins, în linii mari, obiectivele de reducere a sarcinii administrative atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie.

Abandonarea anumitor rectificări și compensări a diminuat complexitatea calculelor, fără a avea un impact semnificativ asupra valorii bazei de calcul a TVA utilizate pentru colectarea resursei proprii. Impactul rectificărilor abandonate nu depășește 0,1 % din veniturile nete, iar compensările abandonate nu reprezintă mai mult de 0,6 % din baza totală de calcul a TVA. Valoarea bazei neplafonate de calcul a TVA continuă să crească în timp, în ultimii ani factorii macroeconomici legați de pandemia de COVID-19 având un rol major în acest sens.

În același timp, colectarea resursei proprii bazate pe TVA nu a fost afectată de noul sistem de resurse proprii bazate pe TVA, deoarece normele privind previzionarea, echilibrarea și colectarea nu s-au modificat la momentul introducerii simplificării[24].

Numărul rezervelor a scăzut ușor în timp, deoarece majoritatea compensărilor și rectificărilor au fost abandonate. Majoritatea rezervelor deschise se referă la elemente din sistemul anterior care au fost abandonate. Odată ce aceste rezerve vor fi abordate și soluționate în cadrul inspecțiilor viitoare, se preconizează că numărul rezervelor deschise va scădea puternic, la fel ca resursele administrative necesare atât din partea Comisiei, cât și a statelor membre pentru a răspunde acestor rezerve.

Impactul pozitiv al reformei asupra sarcinii administrative a fost recunoscut de statele membre. Este prea devreme să se evalueze și să se cuantifice pe deplin economiile administrative generate de schimbare, atât pentru Comisie, cât și pentru statele membre, dar se pare că noul sistem a adus beneficii substanțiale, asigurând în același timp eficacitatea continuă a sistemului de resurse proprii bazate pe TVA. Unele state membre și-au exprimat îngrijorarea cu privire la faptul că utilizarea cotei medii ponderate înghețate pentru 2016 ar putea să nu reflecte modificările semnificative ale cotelor naționale de TVA, reducând astfel acuratețea bazei de calcul a TVA.

Înghețarea cotei la nivelul său din 2016 ar putea crea stimulente financiare negative, în sensul că orice reducere ulterioară a cotei (sau îngustarea bazei de impozitare ori mutarea unei clase de tranzacții într-o categorie de TVA mai mică) ar putea determina scăderea contribuției statului membru la bugetul UE.

Chestiunea caracterului adecvat al aplicării cotei medii ponderate de la nivelul anului 2016 va fi evaluată în capitolul următor.

[24] Trebuie precizat că revizuirea Regulamentului privind punerea la dispoziție în 2021, care amână plata soldurilor și plafonează impactul dobânzilor de întârziere, nu a avut legătură cu simplificarea analizată.

3. Evoluția cotei medii ponderate începând din 2016

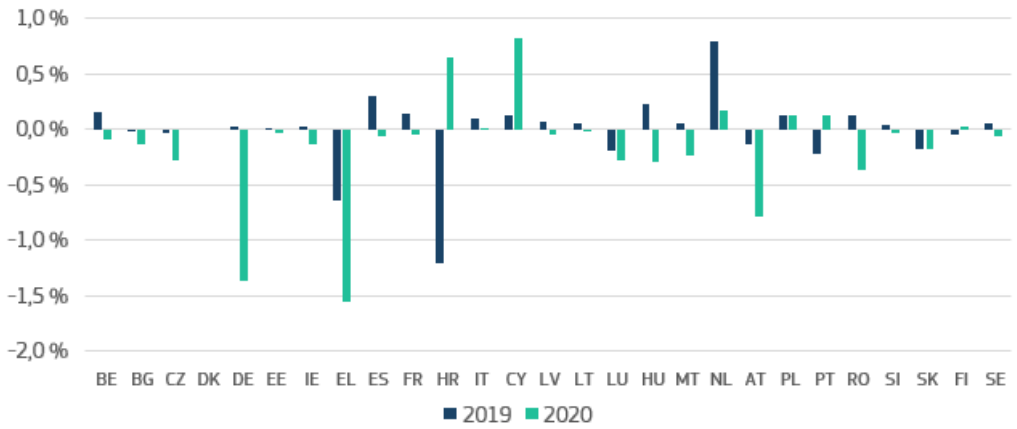
3.1. Evoluția cotei medii ponderate: 2016-2020

În perioada 2016-2020, cota medie ponderată a rămas stabilă în majoritatea statelor membre. Numai Germania, Grecia și Croația au înregistrat modificări de peste 1 punct procentual în comparație cu cota din 2016, înregistrând cote mai mici în 2019 sau 2020 comparativ cu 2016, în principal din cauza răspunsurilor la pandemia de COVID-19.

În general, cotele medii ponderate ale statelor membre au evoluat ca urmare a modificărilor cotelor globale de TVA sau a aplicării unor categorii de TVA diferite pentru anumite produse. Germania și Irlanda și-au diminuat cota redusă și cota standard de TVA, în timp ce Austria a introdus o nouă cotă redusă. De asemenea, multe țări au aplicat cote reduse sau foarte reduse[25] pentru anumite categorii de produse. De exemplu, restaurantele și hotelurile au înregistrat reduceri în Austria, Belgia, Bulgaria, Cehia, Germania, Grecia, Croația, Ungaria, Irlanda și Lituania. Sectorul transportului de persoane a făcut obiectul unor cote reduse de TVA în Cehia și Grecia. În Austria, Bulgaria, Letonia, Slovenia și Slovacia au fost reduse și cotele de TVA pentru cărți și ziare.

Sectorul recreativ și cultural, care cuprinde cinematografele, teatrele și concertele, a înregistrat reduceri de TVA în numeroase state membre, printre care Bulgaria, Germania, Grecia, Franța, Cehia, Estonia, Croația, Ungaria, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Polonia, România și Slovenia. În schimb, creșterea în 2019 a cotei medii ponderate aplicate de Țările de Jos s-a datorat unei creșteri a cotei reduse de TVA. Danemarca aplică o singură cotă de TVA, fără modificări ale cotei medii ponderate[26].

Graficul 5 – Modificarea absolută a cotei medii ponderate în perioada 2019-2020 comparativ cu 2016 (în puncte procentuale)

Sursa: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiile financiare 2016, 2019 și 2020

[25] O cotă foarte redusă este inferioară cotei minime de 5 % și poate fi aplicată unei liste limitate de bunuri și servicii [articolul 98 alineatul (2) din Directiva TVA].
[26] Anexa 12 prezintă evoluția cotelor medii ponderate ale statelor membre în perioada 2016-2020.

Caseta 3: Modificări ale legislației în materie de TVA care ar putea influența cota medie ponderată

În aprilie 2016, Comisia a publicat *Planul de acțiune privind TVA – Către un spațiu unic pentru TVA în UE – Momentul deciziei*[27]. Acest plan de acțiune stabilește o traiectorie în vederea creării unui spațiu unic pentru TVA în UE. În acest context, Directiva TVA a fost modificată de mai multe ori începând din 2016 (au fost adoptate 16 directive de modificare – anexa 10). Se preconizează că impactul acestor modificări se va resimți în timp și va continua să influențeze în mod fundamental funcționarea sistemului de TVA și a pieței interne în următorii ani.

Directiva (UE) 2022/542 a Consiliului din 5 aprilie 2022 de modificare a Directivelor 2006/112/CE și (UE) 2020/285 în ceea ce privește cotele taxei pe valoarea adăugată prevede posibilitatea de a menține cote preferențiale pentru produsele care făceau deja obiectul unor derogări în beneficiul anumitor state membre, permițând accesul altor state membre la derogările respective, introducerea unor cote mai mici de 5 % (interzise înainte de modificare) și posibilitatea de a aplica cote reduse unui număr mai mare de produse. Aceste modificări pot avea un impact asupra cotei medii ponderate multianuale, stabilită în prezent la nivelurile din 2016.

În fine, în special pentru 2020 și 2021, adecvarea cotei medii ponderate multianuale ar fi putut fi influențată și de directivele[28] adoptate pentru a stabili măsuri temporare privind taxa pe valoarea adăugată aplicabilă vaccinurilor împotriva COVID-19 și dispozitivelor medicale pentru diagnostic *in vitro* aferente ca răspuns la pandemia de COVID-19, precum și de scutirile temporare pentru importuri și anumite livrări de bunuri sau prestări de servicii ca răspuns la pandemia de COVID-19.

3.2. Evoluția cotei medii ponderate: estimări 2021-2024

Începând din 2021, statele membre nu mai sunt obligate să calculeze cotele medii ponderate pentru resursa proprie bazată pe TVA. Prin urmare, prezenta secțiune estimează cotele respective pentru anii 2021-2024 cu scopul de a evalua adecvarea aplicării cotei din 2016 utilizate în această perioadă. Comisia a estimat cota medie ponderată după 2020 utilizând o metodă de calcul simplificată față de calculele efectuate de statele membre pentru a obține cota medie ponderată efectivă. Această metodă utilizează doar datele privind consumul gospodăriilor private (caseta 4).

[27] Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu și Comitetul Economic și Social European referitoare la un plan de acțiune privind TVA – Către un spațiu unic pentru TVA în UE – Momentul deciziei COM/2016/0148 final.

[28] Directiva (UE) 2020/2020 a Consiliului din 7 decembrie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește măsurile temporare privind taxa pe valoarea adăugată aplicabilă vaccinurilor împotriva COVID-19 și dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro aferente, ca răspuns la pandemia de COVID-19;
Directiva (UE) 2021/1159 a Consiliului din 13 iulie 2021 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește scutirile temporare aplicate importurilor și anumitor livrări de bunuri sau prestări de servicii, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

Caseta 4: Explicarea metodei simplificate de obținere a cotei medii ponderate

Până în 2020, calculul cotei medii ponderate, astfel cum era efectuat de statele membre, necesita numeroase informații detaliate privind, de exemplu, diferitele categorii de cheltuieli, cotele de TVA ale acestora sau subcategoriile scutite. Majoritatea acestor informații nu sunt ușor de obținut fără investigații și calcule detaliate ale statelor membre. Principalul factor determinant al cotei medii ponderate, reprezentând aproximativ 60-80 % din cheltuielile statelor membre care fac obiectul TVA, este consumul gospodăriilor private. Datele privind consumul privat al gospodăriilor sunt puse la dispoziția publicului de către Eurostat, ca parte a conturilor naționale ale statelor membre. Cota medie ponderată simplificată se întemeiază pe estimări bazate pe aceste date ale gospodăriilor, dar nu și pe calcule privind alte categorii, cum ar fi achizițiile publice, formarea brută de capital fix și consumul intermediar al societăților (a se vedea anexa 14 pentru o defalcare a consumului pe state membre).
Cota medie ponderată simplificată (S-WAR) aplică rata de creștere a cotei medii ponderate bazate pe datele privind consumul gospodăriilor, denumită cotă medie ponderată a gospodăriilor (HH-WAR) pentru anul N, utilizând ca bază anul B (anul de referință), la cota medie ponderată efectivă din anul de bază:

$$S\text{-}WAR_N = WAR_B \times \frac{HH - WAR_N}{HH\text{-}WAR_B}$$

Cota medie ponderată a gospodăriilor (HH-WAR) este calculată de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei Europene (JRC). În anexa 15 se prezintă o descriere detaliată a metodologiei.

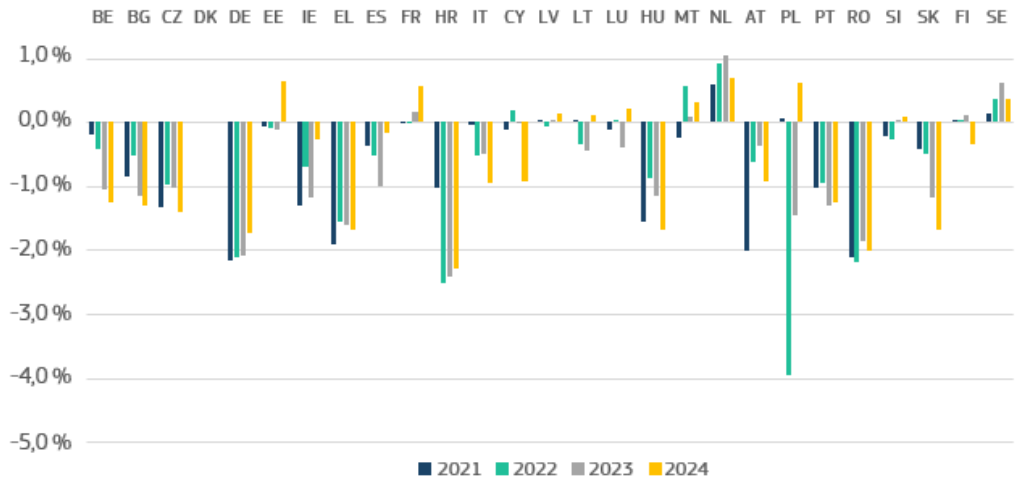
Anexa 13 prezintă o comparație între cota medie ponderată simplificată pentru 2020 și cotele efective.

Conform acestor estimări, în perioada 2021-2024 cota medie ponderată simplificată în statele membre a rămas relativ apropiată de cota medie ponderată efectivă din 2016. În 13 din cele 27 de state membre, cota medie ponderată simplificată a rămas în limita unei diferențe de 1 punct procentual față de cota din 2016 pe parcursul tuturor anilor observați (2021-2024). Doar în câteva țări au fost observate modificări semnificative, de peste 2 puncte procentuale, ale cotei medii ponderate: Germania, Croația, Polonia și România.

În general, modificările cotei medii ponderate simplificate în intervalul de timp observat pot fi atribuite modificărilor survenite la nivelul modelelor de consum și al cotelor de TVA. Adesea, cota de TVA a scăzut pentru energie electrică, gaze sau combustibili ca răspuns la deficitele de aprovizionare cu energie și la creșterile conexe ale prețurilor în urma atacului Rusiei asupra Ucrainei. Aceste scăderi au fost observate în Belgia, Bulgaria, Spania, Croația, Irlanda, Italia, Polonia și Portugalia. Scăderea cotelor pentru produsele alimentare, cum ar fi fructele și legumele, a contribuit de asemenea la schimbări în Spania, Croația, Italia și Polonia. Unele țări, printre care Belgia, Germania, România și Irlanda, au inversat reducerile temporare ale cotelor de TVA efectuate în timpul pandemiei de COVID-19, ceea ce a dus la creșterea cotelor medii ponderate în aceste țări. Totodată, în unele țări, cum ar fi Polonia, au fost eliminate deducerile cotei de TVA pentru energie electrică, gaze și combustibili, ceea ce explică creșterea cotei medii ponderate în 2023 și 2024.

În ceea ce privește modificările cotelor naționale de TVA, anexa 11 prezintă o imagine de ansamblu a cotelor de TVA aplicabile în fiecare stat membru în perioada 2016-2023.

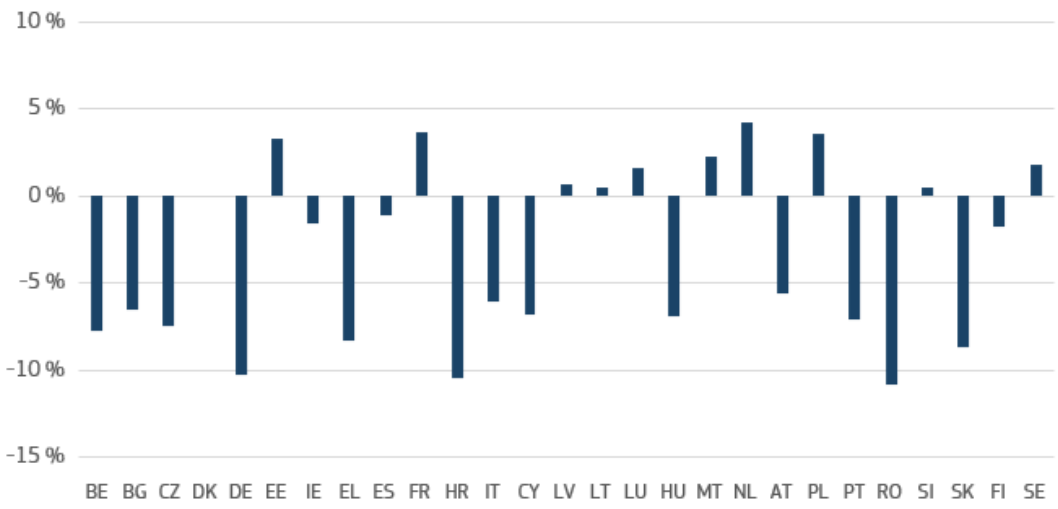
Graficul 6 – Modificarea absolută a cotelor medii ponderate simplificate din perioada 2021-2024 comparativ cu cota medie ponderată din 2016 (puncte procentuale)

Sursa: calcule proprii.

În 2024, se preconizează că majoritatea măsurilor în materie de TVA luate de statele membre pentru a ține seama de impactul economic al pandemiei de COVID-19 au fost eliminate. În consecință, compararea cotei medii ponderate din 2016 cu cota simplificată din 2024 ar trebui să ofere o indicație utilă privind adecvarea cotei din 2016 după pandemie. În majoritatea țărilor, cota medie ponderată în 2024 a fost inferioară cotei din 2016, în numeroase țări înregistrându-se scăderi cuprinse între 5 % și 10 %. Germania, Croația și România prezintă cele mai mari scăderi, de aproximativ 10 %.

Graficul 7 – Modificarea relativă a cotei medii ponderate simplificate în 2024 față de cota medie ponderată din 2016 (%)

Sursa: calcule proprii.

3.3. Concluzia analizei cotei medii ponderate

În concluzie, analiza estimării simplificate a cotei medii ponderate arată că aplicarea cotei medii ponderate pentru 2016 la anii 2021-2024 pare să fi fost adecvată pentru majoritatea statelor membre. Estimările demonstrează că numărul țărilor a căror cotă medie ponderată ar fi fost considerabil diferită (cu peste 10 %) este foarte mic.

Perioada avută în vedere a fost afectată de mai multe evenimente cu potențial impact asupra cotelor de TVA aplicabile și, în consecință, asupra resurselor proprii de TVA. Modificările temporare ale cotelor de TVA legate de măsurile luate în contextul pandemiei de COVID-19, precum și flexibilitatea sporită în ceea ce privește stabilirea cotelor de TVA în conformitate cu Directiva (UE) 2022/542 a Consiliului îngreunează estimarea de sine stătătoare a impactului aplicării cotei înghețate din 2016. Totuși, analiza sugerează că abandonarea calculului anual al cotei medii ponderate a avut un efect minor asupra distribuirii echitabile a contribuției bazate pe TVA la bugetul UE, dar a redus semnificativ sarcina administrativă pentru Comisie și statele membre.

4. Concluzie

Prezentul raport evaluează funcționarea resursei proprii bazate pe TVA după modificările introduse prin Regulamentul (UE, Euratom) 2021/769 al Consiliului, în special adecvarea cotei medii ponderate multianuale înghețate.

Astfel cum se descrie în capitolul 2, abandonarea majorității compensărilor și rectificărilor nu a avut un efect semnificativ asupra bazei valorice a resursei proprii bazate pe TVA, iar numărul rezervelor nesoluționate a scăzut. Datorită acestui fapt și metodei simplificate de calculare a resursei proprii bazate pe TVA cu ajutorul cotei medii ponderate înghețate din 2016, sarcina administrativă a scăzut remarcabil atât pentru statele membre, cât și pentru Comisie.

În prezent, trei state membre utilizează o cotă provizorie pentru 2016 din cauza rezervelor nesoluționate: Germania, Croația și Luxemburg (anexa 9 prezintă cota medie ponderată pentru fiecare stat membru).

În ceea ce privește adecvarea cotei înghețate, capitolul 3 arată că impactul estimat al utilizării cotei din 2016 în anii 2021-2024 a determinat abateri de peste 1 punct procentual față de cota reală doar într-un număr mic de state membre. În ansamblu, abaterile estimate au devenit mai mici în 2024 ca urmare a ajustărilor efectuate pentru a contracara impactul economic al pandemiei de COVID-19. Aceste abateri de la cota estimată în 2024 variază de la +4 % la -11 %.

Anexa 11 oferă o imagine de ansamblu a cotelor de TVA aplicabile în fiecare stat membru în perioada 2016-2023.

Anexă

Anexa 1 Tabel recapitulativ al raportului

Resurse proprii bazate pe TVA în conformitate cu Regulamentul nr. 1553/89 al Consiliului

Cod			Negative	Pozitive
	Încasări			
R.1	Încasări			
R.2	Amenzi și dobânzi			
R.3	Costuri de recuperare			
R.4	Întreprinderi mici supuse TVA (-)			
R.5.1	Alte rectificări (+)			
R.5.2	Alte rectificări (-)			
R.6	Diminuări treptate ale taxei			
R.7.1	Producători agricoli forfetari (+)			
R.7.2	Producători agricoli forfetari (-)			
R.8	Încasări nete			
W	Cota medie ponderată (%)			
IB	Bază intermediară			
	Compensarea bazei			
SE.1	Întreprinderi mici scutite (+)			
E.2	Întreprinderi mici scutite (-)			
	Partea A din anexa X la Directiva 2006/112/CE			
XA.1	Tehnicieni dentari			
XA.2	Organisme publice de radio și televiziune			
XA.3	Clădiri și terenuri pentru construcții existente			
XA.4	Agenții de turism (călătorii în afara UE)			
XA.T	Total partea A din anexa X			
	Partea B din anexa X la Directiva 2006/112/CE			
XB.1	Perceperea drepturilor de intrare la evenimente sportive			
XB.2	Profesii liberale			
XB.3	Servicii publice de telecomunicații			
XB.4	Crematorii și pompe funebre			
XB.5	Persoane cu handicap vizual			
XB.6	Comemorarea victimelor de război			
XB.7	Spitale private			

Cod			Negative	Pozitive
XB.8	Servicii publice de alimentare cu apă			
XB.9	Clădiri noi și terenuri pentru construcții noi			
XB.10	Transport de persoane (segmentul intern)			
XB.11	Aeronave			
XB.12	Nave de război			
XB.13	Agenții de turism (în UE)			
XB.T	Total partea B din anexa X			
	Drepturi limitate de deducere			
RD.C	Autoturisme			
RD.E	Cheltuieli cu autoturismele			
	Alte compensări			
OC.1	Alte compensări			
OC.2	Alte compensări			
OC.3	Alte compensări			
OC.4	Alte compensări			
OC.5	Alte compensări			
OC.6	Alte compensări			
OC.7	Alte compensări			
C.T	TOTAL compensări			
Baza finală de calcul a TVA				

Sursa: Comisia Europeană

Anexa 2 Tabel recapitulativ al raportului

Resurse proprii bazate pe TVA în conformitate cu Regulamentul nr. 1553/89 al Consiliului, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul 2021/769 al Consiliului

Cod	Descriere	Moneda utilizată:
R1	Încasări	
R1.1	Orice cuantum de TVA neînregistrat în încasări (+)	
R1.2	Orice cuantum fără TVA înregistrat în încasări (-)	
NR	Încasări nete	R1+R1.1–R1.2
A	Rectificare articolul 3 alineatul (2)[29] litera (a) Sfera de aplicare teritorială_____ __(+)	
B	Rectificare articolul 3 alineatul (2)[30] litera (b) Sfera de aplicare teritorială_____(+-)	
C_1	Rectificare articolul 3 alineatul (2) litera (c) Încălcare 1 _____(+)	
C_2	Rectificare articolul 3 alineatul (2) litera (c) Încălcare 2 _____(+)	
…	……	
C_n	Rectificare articolul 3 alineatul (2) litera (c) Încălcare n _____(+)	
TC	Total rectificări	A+sau–B+C_1…C_n
CNR	Încasări nete rectificate	NR+sau–TC
WAR	Cota medie ponderată multianuală (%)[31]	nn.nnnn %
FB	TVA final neplafonat SAU baza de calcul	CNR/WAR

Sursa: Comisia Europeană

[29] Teritoriile menționate la articolul 6 sunt Muntele Athos, Insulele Canare, teritoriile franceze menționate la articolul 349 și la articolul 355 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (Guadelupa, Guyana Franceză, Martinica, Réunion, Saint-Barthelemy, Saint Martin), Insulele Aaland, Insulele Anglo-Normande, Campione d'Italia, apele italiene ale lacului Lugano, Insula Heligoland, teritoriul Busingen, Ceuta, Melilla și Livigno.

[30] Teritoriile menționate la articolul 7 sunt Principatul Monaco, Insula Man și zonele de suveranitate ale Regatului Unit din Cipru, Akrotiri și Dhekelia.

[31] Cota medie ponderată definitivă sau preliminară pentru anul 2016, exprimată cu patru zecimale, din sistemul de resurse proprii bazate pe TVA folosit înainte de 2021.

Anexa 3 Descrierea compensărilor și a rectificărilor

Titlu	Descriere	Scop	Referință juridică
R.2 Amenzi și dobânzi	Eliminarea elementelor care nu reprezintă TVA, dar care sunt înregistrate împreună cu TVA	Baza resursei proprii bazate pe TVA ar trebui să cuprindă doar TVA colectat	Articolul 2 alineatul (1) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și articolul 2 din Directiva TVA
R.3 Costuri de recuperare			
R.4 Firme mici supuse TVA	Excluderea firmelor mici cu o cifră de afaceri mai mică de 10 000 EUR	Statele membre au opțiunea de a exclude aceste firme în situațiile în care se confruntă cu dificultăți în aplicarea regimului normal de TVA	Articolul 2 alineatul (3) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și titlul XXI capitolul 1 secțiunea 1 din Directiva TVA
R.5.1 și R.5.2 Alte rectificări	Corectarea pozitivă sau negativă a altor elemente care afectează R.1 „Venituri colectate”	Baza resursei proprii bazate pe TVA ar trebui să cuprindă doar TVA colectat. Corecțiile deduc elemente care nu sunt legate de TVA și adaugă elemente de TVA înregistrate în altă parte.	Articolul 2 alineatul (1) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și articolul 2 din Directiva TVA
R.6 Diminuări treptate ale taxei	Firmele cu o cifră de afaceri mai mare de 10 000 EUR pot fi scutite de la plata TVA-ului datorat, pe o scară progresivă	Ușurarea sarcinii administrative pentru firmele mici atunci când aplică regimul normal de TVA	Articolul 5 alineatul (1) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și titlul XXI capitolul 1 secțiunea 1 din Directiva TVA
R.7.1 și R.7.2 Producători agricoli forfetari	Întrucât anumiți producători agricoli își îndeplinesc obligațiile în materie de TVA în mod diferit, efectul trebuie să se traducă într-un efect pozitiv sau negativ asupra R.1 „Venituri colectate”	Reducerea sarcinii administrative pentru producătorii agricoli atunci când aplică regimul normal de TVA	Articolul 5 alineatul (2) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și titlul XXI capitolul 2 din Directiva TVA
SE.1 și SE.2 Întreprinderi mici scutite	Includerea întreprinderilor mici cu o cifră de afaceri mai mare de 10 000 EUR care sunt scutite și, prin urmare, nu fac obiectul obligațiilor obișnuite în materie de TVA	Includerea întreprinderilor scutite cu o cifră de afaceri cuprinsă între 10 000 EUR și pragurile naționale de scutire ca și cum ar fi fost supuse obligațiilor obișnuite în materie de TVA	Articolul 6 alineatul (1) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și titlul XXI capitolul 1 secțiunea 1 din Directiva TVA
XA.1 Tehnicieni dentari	Pentru a exclude încasările din TVA aferente anumitor livrări care sunt incluse la R.1, dar nu ar trebui să fie	Excluderea livrărilor de bunuri și a prestărilor de servicii care fac obiectul taxei într-un stat membru,	Articolul 2 alineatul (2) a doua liniuță și articolul 6 alineatul (2) prima liniuță din vechiul
XA.2 Organisme publice de radio și televiziune			

Titlu	Descriere	Scop	Referință juridică
XA.3 Clădiri și terenuri pentru construcții existente		însă ar trebui să fie scutite	Regulament 1553/89 al Consiliului, articolul 370 și partea A din anexa X la Directiva TVA
XA.4 Agenții de turism (călătorii în afara UE)			
XB.1 Perceperea drepturilor de intrare la evenimente sportive	Pentru a include încasările din TVA aferente anumitor livrări care nu sunt incluse la R.1, dar ar trebui să fie	Reaplicarea TVA la livrările de bunuri sau prestările de servicii care sunt scutite într-un stat membru, însă ar trebui să fie taxate	Articolul 2 alineatul (2) a treia liniuță și articolul 6 alineatul (2) a doua liniuță din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului, articolul 371 și partea B din anexa X la Directiva TVA
XB.2 Profesii liberale			
XB.3 Servicii publice de telecomunicații			
XB.4 Crematorii și pompe funebre			
XB.5 Persoane cu handicap vizual			
XB.6 Comemorarea victimelor de război			
XB.7 Spitale private			
XB.8 Servicii publice de alimentare cu apă			
XB.9 Clădiri noi și terenuri pentru construcții noi			
XB.10 Transport de persoane			
XB.11 Aeronave			
XB.12 Nave de război			
XB.13 Agenții de turism			
RD.C Autoturisme de serviciu	Această compensare este opțională pentru statele membre. Atunci când dreptul general de deducere este limitat, este necesară o compensare negativă, deoarece în caz contrar R.1 „Venituri colectate” ar fi	Ajustarea R.1 „Venituri colectate” pentru a simula situația în care drepturile de deducere pentru aceste livrări de bunuri sau prestări de servicii nu ar fi restricționate	Articolul 6 alineatul (4) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și articolul 176 din Directiva TVA
RD.E Cheltuieli cu autoturismele de serviciu			

Titlu	Descriere	Scop	Referință juridică
	exagerate în comparație cu alte state membre în care dreptul de deducere pentru aceste livrări de bunuri sau prestări de servicii nu este restricționat		
OC.1 – OC.n Alte compensări	Încălcările, abaterile similare încălcărilor de la Directiva TVA sau anumite aspecte legate de TVA ale particularităților teritoriale ale unui stat membru reprezintă exemple tipice de „Alte compensări”	Reaplicarea TVA la livrările de bunuri sau prestările de servicii care nu fac obiectul unei încălcări sau care sunt tratate într-un mod care diferă în alte privințe de tratamentul normal în materie de TVA aplicat în alte state membre	Articolul 2 alineatul (1) din vechiul Regulament 1553/89 al Consiliului și articolul 2 din Directiva TVA

Sursa: Comisia Europeană

Anexa 4 Comparație între bazele de calcul ale resurselor proprii bazate pe TVA pentru statele membre plafonate în 2020 și 2023

	2020			2023		
Țara	Înainte de plafonare	După plafonare	Diferență	Înainte de plafonare	După plafonare	Diferență
	Mld. EUR	Mld. EUR	%	Mld. EUR	Mld. EUR	%
Croația	33,212	24,518	-26 %	43,376	36,747	-15 %
Cipru	15,360	9,834	-36 %	19,320	13,391	-31 %
Luxemburg	30,402	21,357	-30 %	41,205	27,719	-33 %
Malta	9,183	5,784	-37 %	9,745	8,403	-14 %
Polonia	254,114	248,794	-2 %	359,996	351,380	-2 %
Portugalia	102,256	97,793	-4 %	N/A	N/A	N/A
Slovenia	N/A	N/A	N/A	31,842	31,759	0 %

Sursa: Adoptarea definitivă (UE, Euratom) 2021/118 a bugetului rectificativ nr. 9 al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2020; Adoptarea definitivă (UE, Euratom) 2023/2750 a bugetului rectificativ nr. 4 al Uniunii Europene pentru exercițiul financiar 2023.

Notă: plafonarea nu se aplică celorlalte state membre, deoarece baza de calcul a TVA utilizată de acestea reprezintă mai puțin de 50 % din VNB-ul lor.

Anexa 5 Evoluția bazelor de calcul ale TVA pentru fiecare stat membru (miliarde EUR)

Stat membru	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgia	177	187	195	196	171	207	222
Bulgaria	22	24	26	29	29	34	40
Cehia	70	81	87	92	89	99	118
Danemarca	105	110	115	118	114	148	141
Germania	1 300	1 357	1 407	1 457	1 432	1 500	1 702
Estonia	10	11	12	13	13	15	17
Irlanda	78	86	88	94	78	96	117
Grecia	70	70	74	79	69	74	89
Spania	495	508	564	564	500	578	659
Franța	989	1 057	1 104	1 113	1 043	1 209	1 314
Croația	28	30	33	37	31	35	40
Italia	659	702	713	733	645	764	897
Cipru	12	14	16	16	16	16	19
Letonia	11	11	12	13	13	14	18
Lituania	15	17	18	20	18	24	29
Luxemburg	27	27	28	30	30	35	40
Ungaria	44	48	54	60	57	60	70
Malta	7	7	8	9	8	7	9
Țările de Jos	290	303	326	335	329	381	431
Austria	159	168	173	178	173	184	212
Polonia	171	224	242	252	238	276	315
Portugalia	91	99	104	113	103	106	127
România	62	68	78	82	78	86	102
Slovenia	19	20	22	22	20	24	27
Slovacia	28	31	34	36	37	40	45
Finlanda	93	96	100	105	102	114	121
Suedia	201	205	206	208	219	230	234
Total	5 231	5 565	5 839	6 006	5 654	6 355	7 154

Sursa: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiile financiare 2016-2022

Anexa 6 Evoluția echilibrărilor TVA (milioane EUR)*

Stat membru	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Belgia	12,33	15,02	15,37	-8,42	-57,72	31,76	-13,23
Bulgaria	2,32	4,58	1,92	4,68	5,46	7,14	8,46
Cehia	5,12	20,69	10,67	8,35	-4,18	9,59	20,28
Danemarca	4,54	2,63	-21,97	-9,11	25,42	71,18	4,42
Germania	-6,57	14,07	14,67	-3,28	106,98	104,48	268,70
Estonia	0,14	1,09	0,49	0,65	0,32	3,08	3,00
Irlanda	-9,95	0,84	17,06	2,03	-41,81	11,46	27,42
Grecia	-53,43	-12,05	-4,82	14,16	0,07	-42,82	41,17
Spania	67,71	-9,52	128,69	85,19	-73,72	78,88	160,69
Franța	58,70	98,94	111,62	57,41	27,59	253,03	322,78
Croația	2,75	2,88	2,55	2,99	11,28	9,02	11,13
Italia	262,80	145,51	87,06	48,96	-15,63	230,68	580,28
Cipru	1,49	2,37	3,49	1,48	2,32	1,96	4,63
Letonia	1,82	1,54	2,94	3,15	3,25	1,39	6,44
Lituania	1,13	0,71	2,26	3,08	0,74	10,26	17,26
Luxemburg	3,28	4,75	-8,57	-1,97	46,02	11,57	-8,04
Ungaria	-1,77	-1,54	8,47	11,37	13,65	11,04	26,90
Malta	0,81	1,38	-0,05	2,76	2,65	2,53	3,61
Țările de Jos	17,27	-0,77	7,72	-1,04	17,14	136,32	48,76
Austria	5,24	-1,22	5,51	1,65	2,32	16,49	39,83
Polonia	-21,72	100,22	100,90	117,91	-12,60	79,52	58,82
Portugalia	9,11	6,14	9,15	11,63	2,66	1,80	20,91
România	19,50	5,60	10,15	17,41	-6,63	29,37	69,54
Slovenia	1,37	2,74	3,68	0,78	-4,69	5,17	2,74
Slovacia	4,19	5,78	12,34	10,68	8,82	10,81	9,99
Finlanda	5,12	7,82	3,68	11,69	-0,13	7,16	114,83
Suedia	6,85	3,54	-0,01	7,86	8,13	15,35	7,57
Total	400,15	423,73	524,96	402,03	67,72	1 108,22	1 858,89

Sursa: Conturile anuale ale UE și calculele Comisiei Europene

*Exercițiul de echilibrare ajustează anual datele pentru cel mai recent an disponibil și pentru anii precedenți.

Anexa 7 Rezerve pentru fiecare stat membru

	Număr total de rezerve la 31 decembrie 2023	Din care rezerve privind anii 2021 și 2022
Belgia	1	-
Bulgaria	-	-
Cehia	-	-
Danemarca	7	-
Germania	8	-
Estonia	-	-
Irlanda	9	-
Grecia	5	2
Spania	-	-
Franța	2	-
Croația	2	-
Italia	3	1
Cipru	-	-
Letonia	-	-
Lituania	-	-
Luxemburg	5	-
Ungaria	-	-
Malta	-	-
Țările de Jos	4	-
Austria	5	-
Polonia	-	-
Portugalia	-	-
România	11	3
Slovenia	-	-
Slovacia	-	-
Finlanda	2	1
Suedia	1	-
Regatul Unit	1	-
Total	66	7

Sursa: Comisia Europeană

Anexa 8 Chestionar pentru statele membre

Chestionar pentru raportul menționat la articolul 13a din Regulamentul nr. 1553/89 al Consiliului privind regimul unitar definitiv de colectare a resurselor proprii provenite din TVA.

1. Pe o scară de la 1 la 10 (în care 10 reprezintă punctajul maxim), cât de mulțumit sunteți de noul sistem introdus prin Regulamentul (UE, Euratom) 2021/769 al Consiliului din 30 aprilie 2021 în comparație cu vechiul sistem în ceea ce privește timpul/resursele necesare pentru întocmirea raportului anual și pentru pregătirea unei inspecții și participarea la aceasta (ciclul complet)?

2. Care sunt caracteristicile noului sistem de resurse proprii bazate pe TVA pe care le apreciați cel mai mult?

3. Care sunt caracteristicile noului sistem de resurse proprii bazate pe TVA pe care le apreciați cel mai puțin?

4. Introducerea noului sistem a determinat vreo scădere a numărului de persoane, a volumului de muncă, a costurilor sau a altor resurse?

5. Dacă răspunsul la întrebarea 4 este afirmativ, ați putea cuantifica economiile realizate de reforma legată de întocmirea rapoartelor, precum și de pregătirea pentru inspecții și participarea la acestea [în ceea ce privește echivalentul normă întreagă (ENI), volumul de muncă, costurile sau alte resurse, după caz]?

Anexa 9 Procentele și stadiul cotei medii ponderate pentru anul 2016

Stat membru	WAR 2016 (%)	Număr de rezerve	Stadiu
Belgia	16,1119 %	-	Definitivă
Bulgaria	19,7258 %	-	Definitivă
Cehia	18,9045 %	-	Definitivă
Danemarca	25,0000 %	-	Definitivă
Germania*	16,7396 %	1	Provizorie
Estonia	19,2187 %	-	Definitivă
Irlanda*	16,2875 %	2	Provizorie
Grecia	20,3585 %	-	Definitivă
Spania	14,5883 %	-	Definitivă
Franța	15,3663 %	-	Definitivă
Croația*	22,0014 %	1	Provizorie
Italia	15,5720 %	-	Definitivă
Cipru	13,6041 %	-	Definitivă
Letonia	19,7217 %	-	Definitivă
Lituania	19,7924 %	-	Definitivă
Luxemburg	13,0210 %	3	Provizorie
Ungaria	24,3450 %	-	Definitivă
Malta	13,5716 %	-	Definitivă
Țările de Jos	16,4194 %	-	Definitivă
Austria	16,6805 %	-	Definitivă
Polonia	17,0229 %	-	Definitivă
Portugalia	17,7076 %	-	Definitivă
România	18,6242 %	-	Definitivă
Slovenia	17,4687 %	-	Definitivă
Slovacia	19,1907 %	-	Definitivă
Finlanda	20,6655 %	-	Definitivă
Suedia	21,1007 %	-	Definitivă

Sursa: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiul financiar 2016.

* Datele prezentate în această anexă sunt din martie 2024. În urma inspecțiilor efectuate după martie 2024, procentajul pentru Irlanda a devenit definitiv (noul procentaj este de 16,2875). În plus, procentajul provizoriu pentru Germania s-a modificat la 16,7453, iar pentru Croația – la 22,0578)

Anexa 10 Lista directivelor Consiliului de modificare a Directivei TVA începând cu anul 2016

1. Directiva (UE) 2016/856 a Consiliului din 25 mai 2016 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în ceea ce privește durata obligației de respectare a cotei standard minime.
2. Directiva (UE) 2016/1065 a Consiliului din 27 iunie 2016 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește tratamentul aplicat cupoanelor valorice.
3. Directiva (UE) 2017/2455 a Consiliului din 5 decembrie 2017 de modificare a Directivei 2006/112/CE și a Directivei 2009/132/CE în ceea ce privește anumite obligații privind taxa pe valoarea adăugată pentru prestările de servicii și vânzările de bunuri la distanță.
4. Directiva (UE) 2018/912 a Consiliului din 22 iunie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, în ceea ce privește obligația de respectare a cotei standard minime.
5. Directiva (UE) 2018/1695 a Consiliului din 6 noiembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește perioada de aplicare a mecanismului opțional de taxare inversă în legătură cu livrările de anumite bunuri și prestările de anumite servicii care prezintă risc de fraudă și a mecanismului de reacție rapidă împotriva fraudei în domeniul TVA.
6. Directiva (UE) 2018/1713 a Consiliului din 6 noiembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește cotele de taxă pe valoarea adăugată aplicate cărților, ziarelor și periodicelor.
7. Directiva (UE) 2018/1910 a Consiliului din 4 decembrie 2018 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește armonizarea și simplificarea anumitor norme din sistemul taxei pe valoarea adăugată pentru impozitarea schimburilor comerciale dintre statele membre.
8. Directiva (UE) 2019/475 a Consiliului din 18 februarie 2019 de modificare a Directivelor 2006/112/CE și 2008/118/CE în ceea ce privește includerea comunei italiene Campione d'Italia și a apelor italiene ale lacului Lugano în teritoriul vamal al Uniunii și în domeniul de aplicare teritorială al Directivei 2008/118/CE.
9. Directiva (UE) 2019/1995 a Consiliului din 21 noiembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește dispozițiile referitoare la vânzările de bunuri la distanță și anumite livrări interne de bunuri.
10. Directiva (UE) 2019/2235 a Consiliului din 16 decembrie 2019 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a Directivei 2008/118/CE privind regimul general al accizelor, în ceea ce privește acțiunile de apărare din cadrul Uniunii.
11. Directiva (UE) 2020/284 a Consiliului din 18 februarie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește introducerea anumitor cerințe pentru prestatorii de servicii de plată.

12. Directiva (UE) 2020/1756 a Consiliului din 20 noiembrie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată în ceea ce privește identificarea persoanelor impozabile în Irlanda de Nord.

13. Directiva (UE) 2020/2020 a Consiliului din 7 decembrie 2020 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește măsurile temporare privind taxa pe valoarea adăugată aplicabilă vaccinurilor împotriva COVID-19 și dispozitivelor medicale pentru diagnostic in vitro aferente, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

14. Directiva (UE) 2021/1159 a Consiliului din 13 iulie 2021 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește scutirile temporare aplicate importurilor și anumitor livrări de bunuri sau prestări de servicii, ca răspuns la pandemia de COVID-19.

15. Directiva (UE) 2022/542 a Consiliului din 5 aprilie 2022 de modificare a Directivelor 2006/112/CE și (UE) 2020/285 în ceea ce privește cotele taxei pe valoarea adăugată.

16. Directiva (UE) 2022/890 a Consiliului din 3 iunie 2022 de modificare a Directivei 2006/112/CE în ceea ce privește prelungirea perioadei de aplicare a mecanismului opțional de taxare inversă în legătură cu livrările de anumite bunuri și prestările de anumite servicii care prezintă risc de fraudă și a mecanismului de reacție rapidă împotriva fraudei în domeniul TVA.

Anexa 11 Cotele de TVA aplicabile în statele membre

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BE	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %	6 %; 12 %; 21 %
BG	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %
CZ	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %	10 %; 15 %; 21 %
DK	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
DE	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %	5/7 %; 16/19 %	7 %; 19 %	7 %; 19 %
EE	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 20 %
IE	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23/21 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 21/23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %	4,8 %; 9 %; 13,5 %; 23 %
EL	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %	6 %; 13 %; 24 %
ES	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %	4 %; 10 %; 21 %
FR	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %	2,1 %; 5,5 %; 10 %, 20 %
HR	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %	5 %; 13 %; 25 %
IT	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %	4 %; 5 %; 10 %; 22 %
CY	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	3 %;5 %; 9 %; 19 %
LV	12 %; 21 %	12 %; 21 %	12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %	5 %; 12 %; 21 %

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LT	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %	5 %; 9 %; 21 %
LU	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 8 %; 14 %; 17 %	3 %; 7 %; 13 %; 16 %
HU	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %	5 %; 18 %; 27 %
MT	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %	5 %; 7 %; 18 %
NL	6 %; 21 %	6 %; 21 %	6 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %	9 %; 21 %
AT	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	5 %, 10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %	10 %; 13 %; 20 %
PL	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %	5 %; 18 %; 23 %
PT	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %	6 %; 13 %; 23 %
RO	5 %; 9 %; 20 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %	5 %; 9 %; 19 %
SI	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %	5 %; 9,5 %; 22 %
SK	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %	10 %; 20 %
FI	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %	10 %; 14 %; 24 %
SE	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %	6 %; 12 %; 25 %

Sursa: baza de date „Impozitarea în Europa”, lista cotelor de TVA publicată anterior, informații publice.

Anexa 12 Cotele medii ponderate în statele membre, 2016-2020, în %

Stat membru	2016	2017	2018	2019	2020
Belgia	16,1119	16,0177	15,9033	16,0603	15,9622
Bulgaria	19,7258	19,7290	19,7185	19,7149	19,5845
Cehia	18,9045	18,8680	18,8187	18,7778	18,4913
Danemarca	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000	25,0000
Germania	16,7396	16,7185	16,7355	16,7636	15,4041
Estonia	19,2187	19,2257	19,1851	19,1873	19,1596
Irlanda	16,2875	16,3228	16,5002	16,5307	16,3979
Grecia	20,3585	20,6506	20,6097	19,9687	18,4146
Spania	14,5883	14,4696	14,3250	14,6177	14,5594
Franța	15,3663	15,2702	15,2840	15,4303	15,379
Croația	22,0014	21,4101	21,5697	20,3610	21,0095
Italia	15,5720	15,4768	15,4872	15,5858	15,5942
Cipru	13,6041	13,2560	12,5966	12,7172	13,5437
Letonia	19,7217	19,8917	19,6934	19,7677	19,7213
Lituania	19,7924	20,0566	19,8387	19,8857	19,8848
Luxemburg	13,0210	12,8644	13,4055	13,2147	12,931
Ungaria	24,3450	23,8176	22,9542	23,1810	22,8911
Malta	13,5716	13,6878	13,5302	13,5795	13,3496
Țările de Jos	16,4194	16,4882	16,1383	16,9233	17,0848
Austria	16,6805	16,6223	16,8065	16,6780	15,892
Polonia	17,0229	16,9906	16,9136	17,0331	17,1593
Portugalia	17,7076	17,0838	17,0488	16,8203	16,942
România	18,6242	16,9892	16,7183	16,8408	16,4777
Slovenia	17,4687	17,4037	17,2777	17,3087	17,2753
Slovacia	19,1907	19,2161	19,1329	18,9486	18,7725
Finlanda	20,6655	20,6719	20,6995	20,6476	20,6691
Suedia	21,1007	21,1800	21,2425	21,2911	21,2327

Sursa: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiile financiare 2016-2020

Anexa 13 Cota medie ponderată simplificată din 2020 în comparație cu cota medie ponderată reală din 2020

Pentru a exemplifica și a testa acuratețea cotei medii ponderate simplificate, prezenta anexă prezintă calculele prin care a fost determinată cota medie ponderată simplificată din 2020, utilizând ca bază cota medie ponderată din 2019.

$$S\text{-}WAR_{2020} = WAR_{2019} \times \frac{HH\text{-}WAR_{2020}}{HH\text{-}WAR_{2019}}$$

Pentru a verifica exactitatea estimării, tabelul include o comparație cu cota medie ponderată efectivă din 2020, raportată de statele membre în situațiile lor financiare și verificată de Comisie. Pentru majoritatea țărilor, cota medie ponderată simplificată este foarte apropiată de cota medie ponderată reală, între cele două existând o diferență mai mică de 0,2 puncte procentuale. Atunci când este ponderată cu baza de calcul a TVA utilizată de țara în cauză, cota medie ponderată simplificată diferă în medie cu doar 0,10 puncte procentuale de cota medie ponderată reală din 2020.

Dacă s-ar fi utilizat această metodă simplificată în locul calculului integral al cotei medii ponderate, impactul financiar ar fi fost minim. Contribuțiile totale ale statelor membre ar fi scăzut cu doar 14,9 milioane EUR în 2020. În majoritatea statelor membre, contribuțiile ar fi fost mai mici sau nu ar fi fost afectate din cauza mecanismului de plafonare.

Stat membru	WAR simplificată 2020	WAR reală 2020	Diferența (puncte procentuale)	Impactul utilizării WAR simplificate asupra resursei proprii (mil. EUR)	Impactul relativ asupra resursei proprii
Belgia	16,08 %	15,96 %	0,12 %	3,8	0,7 %
Bulgaria	19,70 %	19,58 %	0,12 %	0,0	0,0 %
Cehia	18,54 %	18,49 %	0,05 %	0,7	0,3 %
Danemarca	25,00 %	25,00 %	0,00 %	0,0	0,0 %
Germania*	*16,66 %*	*15,40 %*	*1,25 %*	*321,9*	*7,5 %*
Estonia	19,19 %	19,16 %	0,03 %	0,1	0,1 %
Irlanda	16,49 %	16,40 %	0,09 %	1,3	0,5 %
Grecia	17,09 %	18,41 %	-1,32 %	-16,0	-7,7 %
Spania	14,59 %	14,56 %	0,03 %	3,1	0,2 %
Franța	15,42 %	15,38 %	0,05 %	9,2	0,3 %
Croația	19,48 %	21,01 %	-1,53 %	0,0	0,0 %
Italia	15,58 %	15,59 %	-0,01 %	-1,2	-0,1 %
Cipru	12,72 %	13,54 %	-0,82 %	0,0	0,0 %
Letonia	19,79 %	19,72 %	0,06 %	0,1	0,3 %

Stat membru	WAR simplificată 2020	WAR reală 2020	Diferența (puncte procentuale)	Impactul utilizării WAR simplificate asupra resursei proprii (mil. EUR)	Impactul relativ asupra resursei proprii
Lituania	19,91 %	19,88 %	0,02 %	0,1	0,1 %
Luxemburg	13,36 %	12,93 %	0,42 %	0,0	0,0 %
Ungaria	22,73 %	22,89 %	-0,16 %	-1,2	-0,7 %
Malta	13,52 %	13,35 %	0,17 %	0,0	0,0 %
Țările de Jos	16,94 %	17,08 %	-0,15 %	-8,5	-0,9 %
Austria	16,66 %	15,89 %	0,77 %	24,1	4,7 %
Polonia	17,05 %	17,16 %	-0,11 %	-4,5	-0,6 %
Portugalia	16,79 %	16,94 %	-0,15 %	0,0	0,0 %
România	16,70 %	16,48 %	0,22 %	3,0	1,3 %
Slovenia	17,31 %	17,28 %	0,03 %	0,1	0,2 %
Slovacia	18,62 %	18,77 %	-0,15 %	-0,9	-0,8 %
Finlanda	20,66 %	20,67 %	-0,01 %	-0,1	0,0 %
Suedia	21,29 %	21,23 %	0,06 %	1,7	0,3 %
Media UE			0,25 %	2,9	
Media ponderată la nivelul UE (după baza de calcul a TVA)			0,10 %		
Total				14,9	

Surse: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiile financiare 2019 și 2020, datele EUROMOD privind consumul (a se vedea explicația de mai jos) calibrate pe baza datelor Eurostat privind consumul gospodăriilor în funcție de categoria de consum COICOP (clasificarea consumului individual pe destinații) la nivelul de 3 cifre pentru anii 2017-2018, baza de date „Impozitarea în Europa”, cotele de TVA în funcție de categoria de consum COICOP la nivelul de 5 cifre pentru perioada 2019-2020. Calcule proprii.

*: Diferența mare dintre S-WAR și WAR efectivă pentru Germania poate fi explicată prin reducerea cotelor standard și a cotelor reduse de TVA în 2020, care nu se reflectă în datele pe baza cărora a fost calculată S-WAR. Prin urmare, Germania este exclusă din medii și din totaluri.

Anexa 14 Distribuția consumului care face obiectul TVA pe categorii, 2020

	Consumul gospodăriilor	Achiziții publice	Formare brută de capital fix	Consum intermediar
Belgia	61 %	4 %	16 %	18 %
Bulgaria	75 %	7 %	5 %	14 %
Cehia	59 %	7 %	13 %	21 %
Danemarca	-	-	-	-
Germania	65 %	5 %	16 %	14 %
Estonia	64 %	10 %	17 %	9 %
Irlanda	66 %	7 %	16 %	12 %
Grecia	85 %	7 %	4 %	4 %
Spania	74 %	7 %	11 %	8 %
Franța	62 %	3 %	17 %	17 %
Croația	73 %	8 %	9 %	9 %
Italia	72 %	7 %	12 %	9 %
Cipru	59 %	3 %	14 %	24 %
Letonia	75 %	8 %	11 %	6 %
Lituania	81 %	6 %	8 %	5 %
Luxemburg	56 %	3 %	6 %	7 %
Ungaria	66 %	12 %	15 %	7 %
Malta	76 %	9 %	9 %	6 %
Țările de Jos	60 %	8 %	16 %	16 %
Austria	77 %	7 %	9 %	7 %
Polonia	73 %	7 %	9 %	11 %
Portugalia	75 %	7 %	6 %	12 %
România	43 %	5 %	14 %	38 %
Slovenia	70 %	9 %	10 %	10 %
Slovacia	69 %	6 %	10 %	15 %
Finlanda	62 %	18 %	9 %	11 %
Suedia	58 %	12 %	18 %	13 %

Surse: rapoartele privind situația TVA transmise de statele membre pentru exercițiul financiar 2020. Calcule proprii.

Anexa 15 Explicație detaliată a calculului cotei medii ponderate a gospodăriilor (HH-WAR)

În această anexă se oferă o explicație detaliată a cotei medii ponderate a consumului gospodăriilor, denumită „cota medie ponderată a gospodăriilor". Acesta este principalul element folosit pentru calcularea cotei medii ponderate simplificate – cu alte cuvinte, cota medie ponderată simplificată se calculează prin aplicarea ratei medii de creștere a cotei medii ponderate a gospodăriilor populației la cota medie ponderată (reală) dintr-un an de referință. Această cotă medie ponderată a gospodăriilor a fost calculată de JRC din Sevilla.

Datele subiacente privind cheltuielile cu consumul provin din EUROMOD[32], care funcționează pe baza microdatelor din statisticile UE referitoare la venit și la condițiile de viață (EU-SILC) și din ancheta bugetelor de familie (valurile 2019 și, respectiv, 2015 pentru majoritatea țărilor). Aceste rezultate pot fi calibrate pentru a reflecta cifrele din conturile naționale puse la dispoziție de Eurostat, denumite „cheltuieli pentru consumul final al gospodăriilor în funcție de clasificarea consumului pe destinații (COICOP la nivelul de 3 cifre)". Pentru a calcula cota medie ponderată în anul n, statele membre utilizează datele privind consumul din anul n-2. Aceasta înseamnă că pentru calibrarea datelor privind consumul au fost utilizate datele privind consumul din conturile naționale pentru anul n-2.

Estimarea cotei medii ponderate necesită, de asemenea, cote de TVA pentru fiecare categorie de consum, obținute din baza de date „Impozitarea în Europa" și verificate în raport cu legislația națională. Pentru fiecare categorie COICOP la nivelul de 5 cifre (aproximativ 200 de categorii în majoritatea țărilor), se indică manual o cotă unică de TVA. În cazul în care se aplică cote multiple (de exemplu, deoarece categoria la nivelul de 5 cifre cuprinde produse diverse sau cotele se schimbă pe parcursul anului), se utilizează cota predominantă[33].

Categoriile de consum scutite, care nu contribuie la baza de calcul a TVA, sunt identificate cu ajutorul documentului DG TAXUD intitulat „Cotele de TVA aplicate în statele membre ale Uniunii Europene" pentru anul 2019 și cu ajutorul Directivei 2006/112 privind TVA. Se presupune că aceste scutiri vor rămâne constante de-a lungul anilor.

Cota medie ponderată a gospodăriilor pentru fiecare stat membru este apoi estimată ca fiind cota implicită obținută prin împărțirea TVA datorat la cheltuielile de consum ale gospodăriilor private:

$$HH\text{-}WAR \quad = \frac{VAT^{NA}}{\left(EXP^{NA} - VAT^{NA}\right)}$$

[32] EUROMOD este un model de microsimulare a impozitelor și prestațiilor sociale pentru UE, cu ajutorul căruia cercetătorii și analiștii politicilor pot să calculeze, în mod comparabil, efectele impozitelor și ale prestațiilor asupra veniturilor gospodăriilor și stimulentele pentru muncă ale populației din fiecare țară și din Uniunea Europeană în ansamblu. Rezultatele prezentate aici se bazează pe EUROMOD versiunea i6.120. Inițial întreținut, dezvoltat și gestionat de Institutul de Cercetare Socială și Economică (ISER), începând din 2021 EUROMOD este întreținut, dezvoltat și gestionat de JRC, în colaborare cu Eurostat și cu echipe naționale din țări ale UE. Suntem recunoscători numeroaselor persoane care au contribuit la dezvoltarea EUROMOD. Rezultatele și interpretarea acestora sunt responsabilitatea autorilor. Mai multe informații: https://euromod-web.jrc.ec.europa.eu/.

[33] Cotele pentru 2024 au fost verificate de experți din fiecare stat membru. Totuși, la momentul efectuării calculului (iulie 2024) ele erau încă provizorii și, prin urmare, pot face obiectul unor verificări, revizuiri și ajustări până la următoarea ediție stabilă a EUROMOD de la începutul anului 2025.

unde *HH-WAR* este cota medie ponderată a gospodăriilor pentru un anumit stat membru și un anumit an; VAT^{NA} și EXP^{NA} reprezintă totalul TVA datorat și, respectiv, totalul cheltuielilor de consum asociate oricărei cheltuieli de consum care nu este scutită de TVA. Sunt incluse și categoriile de consum cu cotă zero. NA indică faptul că VAT și EXP au fost calibrate în raport cu conturile naționale.

Anexa 16 Cotele medii ponderate simplificate pentru perioada 2021-2024, utilizând ca referință anul 2019

Stat membru	2021	2022	2023	2024
Belgia	16,04 %	15,81 %	15,18 %	14,97 %
Bulgaria	18,98 %	19,32 %	18,69 %	18,54 %
Cehia	17,62 %	17,97 %	17,93 %	17,55 %
Danemarca	25,00 %	25,00 %	25,00 %	25,00 %
Germania	15,76 %	15,82 %	15,85 %	16,24 %
Estonia	19,18 %	19,17 %	19,13 %	19,88 %
Irlanda	15,07 %	15,67 %	15,19 %	16,11 %
Grecia	17,12 %	17,46 %	17,41 %	17,33 %
Spania	14,24 %	14,09 %	13,63 %	14,46 %
Franța	15,40 %	15,39 %	15,56 %	15,98 %
Croația	19,45 %	18,06 %	18,17 %	18,27 %
Italia	15,53 %	15,03 %	15,06 %	14,62 %
Cipru	12,66 %	12,95 %	12,76 %	11,91 %
Letonia	19,80 %	19,71 %	19,81 %	19,92 %
Lituania	19,84 %	19,47 %	19,38 %	19,92 %
Luxemburg	13,34 %	13,46 %	13,03 %	13,66 %
Ungaria	22,63 %	23,30 %	23,03 %	22,50 %
Malta	13,50 %	14,31 %	13,84 %	14,05 %
Țările de Jos	16,86 %	17,19 %	17,31 %	16,96 %
Austria	15,40 %	16,84 %	17,11 %	16,52 %
Polonia	16,97 %	12,99 %	15,47 %	17,52 %
Portugalia	16,53 %	16,62 %	16,25 %	16,31 %
România	16,73 %	16,67 %	16,99 %	16,84 %
Slovenia	17,27 %	17,23 %	17,52 %	17,59 %
Slovacia	18,63 %	18,54 %	17,87 %	17,38 %
Finlanda	20,66 %	20,66 %	20,78 %	20,30 %
Suedia	21,29 %	21,53 %	21,78 %	21,53 %
Media simplă	17,46 %	17,42 %	17,40 %	17,48 %
Media ponderată cu baza de calcul a TVA	16,34 %	16,14 %	16,23 %	16,45 %

Sursa: calculele Comisiei Europene